

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

SOSYAL BİLGİLER DERSLERİNDE ETKİNLİK
UYGULAMALARININ ÖĞRENCİ MOTİVASYONUNA
ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ahmet DURMAZ

HAZİRAN, 2014
MUĞLA

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**SOSYAL BİLGİLER DERSLERİNDE ETKİNLİK
UYGULAMALARININ ÖĞRENCİ MOTİVASYONUNA
ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ahmet DURMAZ

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI

HAZİRAN, 2014

MUĞLA

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

SOSYAL BİLGİLER DERSLERİNDE ETKİNLİK UYGULAMALARININ ÖĞRENCİ
MOTİVASYONUNA ETKİSİ

Ahmet DURMAZ

Eğitim Bilimleri Enstitüsünde
“Yüksek Lisans”
Diploması Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih:
Tezin Sözlü Savunma Tarihi: 04.06.2014

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Ayten KIRIŞ AVAROĞULLARI

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Bilal DUMAN

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Özgür YILDIZ

Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Ahmet DUMAN

HAZİRAN, 2014

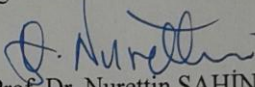
MUĞLA

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEZ SAVUNMA SINAVI TUTANAK FORMU
Yüksek Lisans

04/06/2014

Öğrencinin
Adı Soyadı: Ahmet DURMAZ
Tez Başlığı: Sosyal Bilgiler Derslerinde Etkinlik Uygulamalarının Öğrenci Motivasyonuna Etkisi
Sınav Tarih ve Saati: 04.06.2014 / 14.00
Sınav Yeri: Eğitim Fakültesi Dekanlık Toplantı Salonu

Adı geçen sınav belirtilen şekilde yapılmış olup tutanak aşağıdadır.

Prof. Dr. Nurettin ŞAHİN
İlköğretim Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı

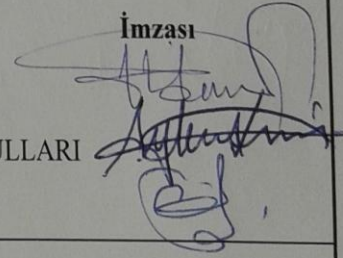
SINAV TUTANAĞI

Jüri, 04.06.2014 tarih ve saat 14.00'da toplanıp, Ahmet DURMAZ isimli öğrencinin "Sosyal Bilgiler Derslerinde Etkinlik Uygulamalarının Öğrenci Motivasyonuna Etkisi" başlıklı yüksek lisans tez çalışmasını incelemiş ve yapılan sözlü sınav sonunda OYBİRLİĞİ ile aşağıdaki karar alınmıştır.

- Başarılı
 Başarısız
 Ek süre verilmiştir*

Sınav Jürisi	Ünvanı, Adı Soyadı
Başkan	Doç. Dr. Bilal DUMAN
Danışman	Yrd. Doç. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI
Üye	Doç. Dr. Özgür YILDIZ

İmzası

Enstitü Yönetim Kurulu Kararı:Tarih: ..... Karar No: .....

Yukarıda adı geçen öğrenci sınav tutanağında belirtildiği üzere
BAŞARILIDIR/BAŞARISIZDIR/EK SÜRE VERİLMİŞTİR. Gereğini rica ederim.

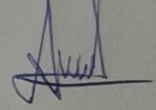
.....
ENSTİTÜ MÜDÜRÜ

YEMİN

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Sosyal Bilgiler Derslerinde Etkinlik Uygulamalarının Öğrenci Motivasyonuna Etkisi” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlaka aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını, elde ettiğim ve sunduğum tüm sonuç, doküman, bilgi ve belgelerin bizzat ve bu tez çalışması kapsamında elde edildiğini; akademik ve bilimsel etik kurallarına uygun olduğunu beyan ederim. Ayrıca, akademik ve bilimsel etik kuralları gereği bu tez çalışması sırasında elde edilmemiş başkalarına ait tüm orijinal bilgi ve sonuçlara atıf yapıldığını da beyan eder, bunu onurumla doğrularım.

Ahmet DURMAZ

03.06.2014

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

YAZARIN

MERKEZİMİZCE DOLDURULACAKTIR.

Soyadı :

Adı :

Kayıt No:

TEZİN ADI

Türkçe :

Y. Dil :

TEZİN TÜRÜ: Yüksek Lisans

Doktora

Sanatta Yeterlilik

O

O

O

TEZİN KABUL EDİLDİĞİ

Üniversite :

Fakülte :

Enstitü :

Diğer Kuruluşlar :

Tarih :

TEZ YAYINLANMIŞSA

Yayımlayan :

Basım Yeri :

Basım Tarihi :

ISBN :

TEZ YÖNETİCİSİNİN

Soyadı, Adı :

Unvanı :

TEZİN YAZILDIĞI DİL :

TEZİN SAYFA SAYISI:

TEZİN KONUSU (KONULARI) :

- 1.
- 2.
- 3.

TÜRKÇE ANAHTAR KELİMELER:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Başka vereceğiniz anahtar kelimeler varsa lütfen yazınız.

İNGİLİZCE ANAHTAR KELİMELER: Konunuzla ilgili yabancı indeks, abstract ve thesaurus'u kullanınız.

- 1.
- 2.
- 3.

Başka vereceğiniz anahtar kelimeler varsa lütfen yazınız.

1- Tezimden fotokopi yapılmasına izin vermiyorum	☐
2- Tezimden dipnot gösterilmek şartıyla bir bölümünün fotokopisi alınabilir	☐
3- Kaynak gösterilmek şartıyla tezimin tamamının fotokopisi alınabilir	☐

Yazarın İmzası :

Tarih : ...../...../.....

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

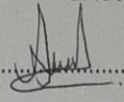
TEZ VERİ GİRİŞİ VE YAYIMLAMA İZİN FORMU

Referans No	10040298
Yazar Adı / Soyadı	AHMET DURMAZ
Uyruğu / T.C.Kimlik No	TÜRKİYE / 45895723092
Telefon	5544549282
E-Posta	ahmetdurmaz_88@hotmail.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	Sosyal Bilgiler Derslerinde Etkinlik Uygulamalarının Öğrenci Motivasyonuna Etkisi
Tezin Tercümesi	The Effect Of Activity Practices In Social Studies Course On Student's Motivation
Konu	Eğitim ve Öğretim = Education and Training
Üniversite	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Bölüm	İlköğretim Bölümü
Anabilim Dalı	Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı
Bilim Dalı	
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2014
Sayfa	88
Tez Danışmanları	YRD. DOÇ. DR. AYTEN KİRİŞ AVAROĞULLARI 27100684862
Dizin Terimleri	
Önerilen Dizin Terimleri	
Kısıtlama	12 ay süre ile kısıtlı

Tezimin, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanında arşivlenmesine izin veriyorum. Ancak internet üzerinden tam metin açık erişime sunulmasının 17.06.2015 tarihine kadar ertelenmesini talep ediyorum. Bu tarihten sonra tezimin, bilimsel araştırma hizmetine sunulması amacı ile Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi tarafından internet üzerinden tam metin erişime açılmasına izin veriyorum.

NOT: Erteleme süresi formun imzalandığı tarihten itibaren en fazla 3 (üç) yıldır.

17.06.2014

İmza:.....

ÖZET

SOSYAL BİLGİLER DERSLERİNDE ETKİNLİK UYGULAMALARININ ÖĞRENCİ MOTİVASYONUNA ETKİSİ

Ahmet DURMAZ

Yüksek Lisans Tezi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

İlköğretim Eğitimi Anabilim Dalı

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI

Haziran- 2014, 88 Sayfa

Bu araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler derslerinde etkinlikle öğrenme yönteminin öğrenci motivasyonu üzerindeki etkisini ortaya koymaktır.

Araştırma, 2012–2013 eğitim öğretim yılının ikinci yarısında Nevşehir 75. Yıl Orta Okulu 6. sınıflarda öğrenim gören toplam 57 öğrenci ile yapılmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda deney ve kontrol gruplarına, deneysel işlem öncesi ve sonrasında, ilgili literatürlerin taranıp, alan uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanan, güvenilirlikleri kanıtlanmış 22 maddeli 5’li likert tipi motivasyon ölçeği uygulanmıştır.

Deneysel işlem sırasında, araştırmanın deney grubuna etkinlikle öğrenme yöntemi uygulanırken kontrol grubuna ise düz anlatım ve soru-cevapla öğrenme yöntemi uygulanmıştır. Ön test ve son test verilerinin istatistiksel değerlendirmesinde parametrik olmayan analizler kullanılmıştır. Bu doğrultuda ilişkisiz ölçümler için Mann Whitney U-testi, ilişkili ölçümler için de Wilcoxon işaretli sıralar testi uygulanmıştır. Araştırma sonucu elde edilen bulgulara göre deney ve kontrol grupları son test motivasyon puanları açısından anlamlı bir farklılık elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda Sosyal bilgiler eğitiminde etkinlikle öğrenme yönteminin öğrenci motivasyonunu artırma konusunda düz anlatım ve soru-cevapla öğrenme yöntemine göre daha etkili olduğu ve öğrenciler arasındaki motivasyon açısından anlamlı bir farklılık oluşturduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Etkinlik, Motivasyon, Aktif öğrenme, Yapılandırmacılık

ABSTRACT

THE EFFECT OF ACTIVITY PRACTICES IN SOCIAL STUDIES COURSE ON STUDENT'S MOTIVATION

Ahmet DURMAZ

Master's Thesis

Institute of Education Sciences

Department of Primary Education

Department of Social Studies Education

Supervisor: Assistant Professor Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI

June- 2014, 88 Pages

The main purpose of this study is to put forth the effect of activity practices in social studies course on student's motivation.

The study conducted with 57 6th grade students who were enrolled in Nevşehir 75. Yıl Second School in the second semester of 2012-2013 academic year. In context of study purpose, motivation scale was carried out for experiment and control groups before and after experimental process. The instruction was prepared in consultation with experts in the field and by literature. Scale is consisted of 22 items with proven reliability in the 5 likert type.

During experimental process, while method based on activity learning was carrying out to experiment group, concurrently narrative method and question-answer method gone on to control group. Statically assessment of pretest-posttest data has conducted non-parametric tests. In this term Whitney-U test and Wilcoxon test was carried out. According to findings acquired with study, it has seen significance in terms of posttest motivation point in favor of experiment and control groups. Towards results obtained study, it has appointed that learning with activities has significance more than traditional learning in the light of motivation.

Keywords: Social Science, Activity, Motivation, Active Learning, Constructivism

ÖNSÖZ

Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerin derse daha çok kendi katılımlarını sağlayan etkinlikler, yapılandırmacı yaklaşım çerçevesinde öğrencilere sunulmalıdır. Dolayısıyla dersi dinleyenden çok işleyen konuma gelen öğrencilerin motivasyonlarında da değişiklikler meydana gelmektedir. Bu çalışma da sosyal bilgiler dersinde etkinlik uygulamalarının öğrenci motivasyonuna etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yüksek lisans eğitimim boyunca bana en büyük destek ve katkıları sağlayan araştırma boyunca benden yardımlarını hiç esirgemeyen danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI'na sonsuz teşekkür eder, araştırma öncesinde ve sonrasında fikirleriyle yardımcı olan değerli hocalarım Doç. Dr. Özgür YILDIZ ve Yrd. Doç. Dr. Muhammet AVAROĞULLARI'na, İstatistiksel kısımlarda beni yönlendiren ve bana destek olan değerli hocalarım Doç. Dr. Bilal DUMAN ve Yrd. Doç. Dr. Barış ÇİFTÇİ'ye ve beni hiçbir zaman yalnız bırakmayan ve benden desteklerini esirgemeyen aileme ve sevgili eşim Aysima DURMAZ'a teşekkürlerimi sunarım.

Ahmet DURMAZ

Muğla 2014

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	viii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar DİZİNİ	xi
KISALTMALAR DİZİNİ	xii
EKLER DİZİNİ	xiii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Problem Cümlesi	1
1.1.2. Alt Problemler	2
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Önemi	2
1.4. Denenceler	4
1.5. Varsayımlar	4
1.6. Sınırlılıklar	4
İKİNCİ BÖLÜM	6
2. KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Teknikler	7
2.2. Motivasyon Nedir?	8
2.3. Sosyal Bilgilerde Etkinlikle Öğrenme Yöntemi	10
2.4. Etkinlikle Öğrenme Yönteminin Avantajları	14
2.5. Aktif Öğrenme ve Motivasyon	17
2.6. İlgili Araştırmalar	17
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	22
3. YÖNTEM	22
3.1. Araştırmanın Modeli	22
3.2. Evren ve Örneklem	22
3.3. Veri Toplama	23
3.3.1. Ölçme Aracı	23
3.3.2. Deneysel İşlem	25
3.3.2.1. Hazırlıklar ve Uygulama Aşamaları	25
3.3.2.2. Deney Grubu	26
3.3.2.3. Kontrol Grubu	27
3.4. Veri Analizi	27
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	28
4. BULGULAR VE YORUMLAR	28

4.1.Deney Grubu Cinsiyete Göre Ön Test ve Son Test Motivasyon Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Yorumları.....	28
4.2.Deney Grubu Ön Test ve Son Test Motivasyon Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Yorumları.....	29
4.3.Kontrol Grubu Cinsiyete Göre Ön Test ve Son Test Motivasyon Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Yorumları.....	30
4.4.Kontrol Grubu Ön Test ve Son Test Motivasyon Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Yorumları.....	31
4.5.Deney ve Kontrol Grubu Ön Test ve Son Test Motivasyon Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Yorumları.....	32
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	34
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	34
5.1. Sonuç.....	34
5.2.Öneriler.....	36
KAYNAKÇA.....	38
EKLER.....	45
ÖZGEÇMİŞ.....	75

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1: Çalışma Deseni	22
Tablo 2: Araştırma örnekleminin cinsiyete göre dağılımı	22
Tablo 3: Motivasyon ölçeği faktör yükleri.....	23
Tablo 4: Deney grubu cinsiyete göre ön test motivasyon düzeyleri Mann Whitney-U testi sonuçları	28
Tablo 5: Deney grubu cinsiyete göre son test motivasyon düzeyleri Mann Whitney-U testi sonuçları	28
Tablo 6: Deney grubu ön test-son test motivasyon düzeyleri Wilcoxon testi sonuçları	29
Tablo 7: Kontrol grubu cinsiyete göre ön test motivasyon düzeyleri Mann Whitney-U testi sonuçları	30
Tablo 8: Kontrol grubu cinsiyete göre son test motivasyon düzeyleri Mann Whitney-U testi sonuçları.....	30
Tablo 9: Kontrol grubu ön test ve son test motivasyon düzeyleri Wilcoxon testi sonuçları	31
Tablo 10: Deney ve Kontrol grubu ön test motivasyon düzeyleri Mann Whitney-U testi sonuçları	32
Tablo 11: Deney ve Kontrol grubu son test motivasyon düzeyleri Mann Whitney-U testi sonuçları	32

KISALTMALAR DİZİNİ

1. **Akt.** Aktaran
2. **Ed.** Editör
3. **MEB** Milli Eğitim Bakanlığı
4. **Vd.** Ve diğçerleri

EKLER DİZİNİ

EK 1 Motivasyon Ölçeği.....	45
EK 2 İthalat İhracat Etkinliği-1.....	47
EK 3 İhracattan İthalata Ekonomimiz.....	51
EK 4 İhracat İthalat Etkinliği-2.....	52
EK 5 Benim Doğam Etkinliği.....	53
EK 6 Nüfus Yoğunluğu Etkinliği.....	54
EK 7 Nüfus Eşleştirme Etkinliği.....	55
EK 8 Doğal Afetler Etkinliği.....	56
EK 9 Kavram Etkinliği-1.....	57
EK10 Kuruluşlar Etkinliği.....	60
EK 11 Slogan Etkinliği.....	61
EK 12 Kavram Etkinliği-2.....	62
EK 13 Boşluk Doldurma Etkinliği.....	63
EK 14 Bulmaca Etkinliği.....	64
EK 15 Deney Grubuna Ait Bazı Çalışmalar.....	65
EK 16 Resmi Yazışmalar.....	74

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1.Problem Durumu

Eğitime verilen önem her geçen gün artarak devam etmektedir. Özellikle ğrencilerin derse olan ilgisi arttırılmak istenmektedir. Öğrencilerin motivasyon düzeylerini arttırmak için öğrenme sürecine aktif katılmaları sağlanmalı ve öğrencilere yaparak-yaşayarak öğrenme fırsatı verilmelidir (Uzun ve Keleş, 2012). 2005 yılında yapılandırmacı anlayışla güncellenen sosyal bilgiler 4-7 dersleri çerçevesinde aktif öğrenme yöntem ve tekniklerin kullanıldığı ğrenci merkezli etkinlikler gündeme gelmiştir. Aktif ğrenme ortamlarında ğrenci bilgiyi kendisi keşfederse motivasyonu yüksek olur. Çünkü ğrenci motivasyonu öğrencinin derse katılma ve akademik çalışmalara katılıp katılmama isteği ile ilgilidir (İlgar, 2004: 212). Yurtiçinde taranan literatürlere bakıldığında Fen eğitimi (Yenice, Saydam ve Telli, 2012; Uzun ve Keleş, 2012; Demir, ztrk ve Dökme, 2012) ve Matematik eğitiminde (Dede, 2007) ğrenci motivasyonu ile ilgili çalışmalar yer alırken, sosyal bilgiler eğitiminde etkinliklerin motivasyonu arttırıp arttırmadığına dair bir çalışmaya araştırmacı tarafından rastlanmamıştır. Yine aynı şekilde yurt dışı literatürlerinde de fen eğitimi (Napier & Riley 1985; Tuan, Chin, & Shieh, 2005; Lee & Brophy, 1996; Hynd, Holschuh & Nist, 2000; Barlia & Beeth 1999; Nolen & Haladyna 1989) ile ilgili çalışmalar yer alırken, sosyal bilgiler eğitiminde motivasyonla ilgili (Wolters & Pintrich 1998; Brookhart & Durkin 2003; Heafner 2004; Perricelli 2008; Obot, Essien & Akpan 2014) alışmalar yer almaktadır. Fakat sosyal bilgiler derslerinde etkinliklerin ğrenci motivasyonu üzerindeki etkisine dair bir çalışmaya araştırmacı tarafından rastlanmamıştır.

1.1.1.Problem Cümlesi

Sosyal Bilgiler Dersinde Etkinlik Uygulamalarının ğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersini ğrenmeye Yönelik Motivasyonuna Etkisi nedir?

1.1.2.Alt Problemler

1. Deney grubu cinsiyete göre ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Deney grubu ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Kontrol grubu cinsiyete göre ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Kontrol grubu ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Deney ve kontrol grubu ön test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
6. Deney ve kontrol grubu son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2.Araştırmanın Amacı

Araştırmada, öğrencilerin bilimsel süreç becerilerini geliştirmelerine olanak vermek, sosyal bilgiler dersine karşı motivasyonlarını artırarak derse olumlu bir şekilde yaklaşımlarını sağlamak, onların bilim insanları gibi araştırma yapmaları ve öğrendiklerini kendilerinin yapılandırmaları amaçlanmıştır. Bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için öğrencilere etkinlik temelli öğretim yöntemine uygun olarak hazırlanmış çeşitli etkinlikler uygulanmıştır. Bu etkinlikler sayesinde öğrenci, öğreneceği konuyu öğretmenin rehberliğinde kendisi yaparak yaşayarak gerçekleştirecektir. Bu doğrultuda araştırmada amaç, sosyal bilgiler derslerinde etkinlik uygulamalarının öğrencilerin sosyal bilgiler dersini öğrenmeye yönelik motivasyonuna etkisini ortaya koymaktır.

1.3.Araştırmanın Önemi

Sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin ders içerisindeki motivasyonlarının düşük olması onların derse katılımını engellemekte ve dolayısıyla dersi anlamalarına olanak vermemektedir. Öğrencilerin derse katılımlarını sağlamak ve motivasyonlarını yüksek seviyeye çıkarmak gerekmektedir. Öğrencilerin derse aktif bir şekilde

katılımlarını sağlamak ve onların motivasyonlarını yükseltmek için araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki öğretim etkinlikleri uygulanmıştır.

- Öğrenci motivasyonunu artırmak için etkinlik temelli öğretim yaklaşımını kullanma,
- Etkinlik temelli öğretim yaklaşımıyla yapılan dersin öğrencilerin motivasyon düzeyleri üzerindeki etkisini belirleme.

Günümüz koşullarında değişimlere ve gelişimlere birey ve toplumların ayak uydurması gerekmektedir. Bu yüzden çağdaş bir eğitim ön koşuldur. Çağımızda eğitimden beklentiler oldukça fazladır. Bu beklentileri karşılamak için çok donanımlı bireyler yetiştirme düşüncesi eğitimin en temel hedeflerinden biridir (Duman, 2004:1). Eğitimin bireye bilgi kazandırdığı düşünülürse bu bilginin doğru olacağına inanılması gerekmektedir. Bilginin doğruluğuna ulaşmak için öğrenmenin gerçekleşmesi sağlanmalıdır. Öğrenme ise bireyin yaşantısının ürünü ve kalıcı izli davranış değişikliği olarak tanımlanabilir (Erden ve Akman, 1997:119). Etkili ve verimli bir öğrenmenin gerçekleşebilmesi için en önemli unsurlardan biri ise öğretim yöntemleridir (Duman, 2004: 12-13). Öğretim yöntemlerinin bazıları öğretmen merkezli olurken bazıları ise öğrenci merkezlidir. Öğretmen merkezli öğretimde öğretmen aktif olurken öğrenci merkezli öğretimde ise öğrenci daha aktif konumdadır. Dolayısıyla öğrenci merkezli öğretimde öğrenci bilgiyi araştırır, bulur ve üretir. Aktif öğrenme adı verilen bu öğrenme çeşidinde öğrenci bilgiyi keşfeder ve öğrenme sürecini kendisi kontrol eder. Dolayısıyla öğrencilerin sınıf içerisindeki bu aktif halleri onların derse karşı motivasyonlarını arttıracakları düşünülmektedir. Anlamlı öğrenme faaliyetlerini öğrenciler kendileri düşünür ve uygularlar. Öğrenci merkezli olan aktif öğrenme; öğrencinin öğrenme sürecinin farkında olduğu, bilgi ve yeteneklerinin farkına varıp geliştirmesini sağlayan, öğrenmeyi öğreten ve onları zihinsel açıdan düşünmeye teşvik eden bir öğretim sürecidir (Eren Yavuz, 2005: 11). Aktif öğrenme ile geleneksellik ortadan kalkar ve öğrenme kişiselleştirilmiş bir süreç haline gelir (Akınoğlu ve Özkardeş, 2006: 71) . Bu açılarından öğrenciyi öğrenmeye yöneltmek için öğrenme becerilerini geliştirici etkinlikler yapılmalıdır (Kalem ve Fer, 2003:436-437). Bu etkinlikler öğrencinin katılımıyla gerçekleşen, bilgiye ulaşım yollarını öğrencilerin keşfettiği, öğrencileri güdüleyen ve öğrencilerin tüm duyu

organlarını harekete geçiren araçlardır (Aykaç, 2005: 72). Etkinlik temelli öğrenme, öğrencilerin ve öğretmenin derse katılımını teşvik edici bir rol oynar (Begum ve Khan, 2012: 385). Etkinlik temelli öğretim ile öğrenci, hayatta karşılaşılabilecek olan problemlerle sınıfta karşı karşıya gelir, öğrenilen konular diğer konuların öğrenilmesine yardımcı olur, öğrenci kendi bilgi ve becerileri ile yeni öğrendiği bilgi-beceriler arasında bağ kurarak olayları gerçek hayata uyarlar (Tertemiz ve Şahinkaya, 2010: 90). Araştırmada da etkinlik temelli öğretimin bu özelliklerinden faydalanarak öğrencilerin sosyal bilgiler dersindeki motivasyonları arttırılmak istenmiştir.

1.4. Denenceler

1. Deney grubu cinsiyete göre ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
2. Deney grubu ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.
3. Kontrol grubu cinsiyete göre ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
4. Kontrol grubu ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
5. Deney ve kontrol grubu ön test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
6. Deney ve kontrol grubu son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

1.5.Varsayımlar

1. Deney ve Kontrol grupları rastgele yöntemle belirlenmiştir.
2. Araştırmada kullanılan ölçme aracı öğrencilerin motivasyonlarını ölçebilecek düzeydedir.

1.6.Sınırlılıklar

1. 2012-2013 eğitim öğretim yılında bir ortaokulun 6. sınıfında öğrenim gören öğrenciler,

2. 4 haftalık 12 ders saati,
3. 6. Sınıf sosyal bilgiler dersinin “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi ile sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Sosyal bilgiler İnsanların kendi kendini ve diğerlerini daha iyi anlamasına yardımcı olur. Sosyal bilgiler disiplinler arası ve çok disiplinli bir alan olduğu için tanımlaması çok zordur. Sosyal Bilgiler onu kullananın amacına göre farklı şekillerde tanımlanmaktadır (Doğanay, 2005: 18). Örneğin, Engle ve Ochoa'ya göre sosyal bilgiler vatandaşlık eğitimi ile ilişkilidir (Engle, Ochoa, 1988: 13). Barr, Barth ve Shermis'e göre ise, vatandaşlık eğitimi amacıyla insan ilişkileri ile ilgili bilgi ve deneyimlerin birleştirilmesidir (Barr, Barth ve Shermis, 1977: 69). Erden, sosyal bilgileri "İlköğretim okullarında iyi ve sorumlu vatandaş yetiştirmek amacıyla, sosyal bilimler disiplinlerinden seçilmiş bilgilere dayalı olarak, öğrencilere toplumsal yaşamla ilgili temel bilgi, beceri, tutum ve değerlerin kazandırıldığı bir çalışma alanıdır" diye tanımlamaktadır (Erden, tarihsiz: 8). Sönmez'e göre ise sosyal bilgiler, "Toplumsal gerçekle kanıtlamaya dayalı bağ kurma süreci ve bunun sonunda elde edilen canlı bilgilerdir" (Sönmez, 2005:455). Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)'nin (2005a) yeni sosyal bilgiler öğretim programına göre, "Sosyal bilgiler, bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olması amacıyla; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan; öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleştirilmesini içeren; insanın sosyal ve fiziki çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ilköğretim dersidir."

Bu tanımlardan yola çıkarak, içerik ve amaç boyutunu demokratik vatandaşlık eğitimiyle birleştirerek daha geniş bir tanım yapmak gerekirse; "Sosyal Bilgiler, sosyal ve insanla ilgili diğer bilimlerin içerik ve yöntemlerinden yararlanarak, insanın fiziksel ve sosyal çevresiyle etkileşimini zaman boyutu içinde disiplinler arası bir yaklaşımla ele alan ve küreselleşen bir dünyada yaşamla ilgili temel demokratik değerlerle donatılmış, düşünen ve becerili demokratik vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlayan bir çalışma alanıdır" (Doğanay, 2005: 19).

Sosyal bilgilerin en genel amacı etkili vatandaş yetiştirmektir. Ulusların kendi devamlılıklarını sağlayabilmeleri, etkili vatandaş yetiştirmesi ile mümkün

olabilecektir (Safran, 2011: 14). Bir ülkedeki eğitim sisteminin genel amaçlarından biri olan etkili vatandaşlık, okul programları içinde daha çok sosyal bilgiler dersinde yer almaktadır. Demokratik bir ülkede demokrasi, yalnız ona inanmış, onun için gerekli bilgi, değer ve becerilerle donatılmış insanlar sayesinde gelişir (Doğanay, 2005: 20). Vatandaşlık aktarımının en önemli amacı genellikle etkin demokratik vatandaşlıkla bağdaştırılır (Dönmez, 2013: 40). Sosyal bilgilerin demokrasi ile ilgili bu bağlantısı düşünüldüğünde önemi daha iyi anlaşılmaktadır.

2.1. Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Teknikler

Sosyal Bilgiler öğretiminde öğrencilerde öğrenmeyi sağlamak için farklı yöntem ve teknikler kullanılmalıdır. Bu yöntem ve teknikler (MEB, 2005b):

- Tartışma, sunu/anlatım, rol oynama/drama, simülasyonlar (benzetişim),
- Araştırma-inceleme, problem çözme, görsel-işitsel araçlar, bilgisayarlardır.
- Olgu, kavram ve genellemelere odaklanarak, öğrencilerde öğrenmeyi sağlamalıdır.

Bu etkinlikler öğrencilere;

- Zaman, yer ve uzaklık duygusunu kazandırmalıdır.
- Tarihsel perspektifte kendini anlamasına yardımcı olmalıdır.
- Öğrencilerin sosyal bilimcilerin entelektüel katkılarını analiz edebilmelerine yardımcı olmalıdır.

● Çeşitli sosyal bilim dallarının yöntem ve yapılarını yansıtan kaynak, materyal ve prosedürleri kullanır. Bunlar şöyle maddelenebilir:

- Sosyal bilimlerin yapısal yönlerinde haberdar olma. Örneğin, kronoloji, örnek olay vb.
- Sosyal bilimler bilgisinin sürekli değiştiğini vurgulama.
- Sosyal bilim dallarındaki temel kavram ve terimleri vurgulama.
- Birincil ve ikincil kaynakları kullanma, harita okuma, grafik yorumlama gibi

becerileri vurgulama.

● Öğrencilerin kendilerinin ve toplumun değerlerini ve inançlarını incelemelerine yardımcı olmalıdır. Bu yolla şunları yapabilir:

- Çeşitli sosyal, dini, ekonomik ve politik gruplar arası etkileşim ve işbirliğini sağlamaya yardımcı olma.
- Çocuğun toplumsallaşmasına yardımcı olma.

- Demokratik toplum değerlerini geliştirmeye alışma.
- Hem ulusal hem de evrensel kimlik kazanımına yardımcı olma.
- Karakter gelişimine yardımcı olma. Örneğin esneklik, kişisel teşebbüs, azim, cesaret, adalet ve bütünlük gibi.

•Farklı öğretim düzeyleri için uygun materyaller seçme becerisine sahip olmalıdır.

Bunlar:

- Uygun okuma düzeyi ile ilgili kaynakları belirleme.
- Ders kitabı seçiminde uygun ölçütleri kullanma.
- Sınıftaki farklı çocukların gereksinimlerine uygun sınıf etkinlikleri düzenlemelidir.

•Uygun durumlarda, sosyal bilgiler konularını desteklemek amacıyla diğer akademik disiplinlerden bilgi ve materyaller kullanmalıdır. Bunlar:

- Zaman çizelgeleri, oyun, film vb.,
- Coğrafi, tarihi, ekonomik ilişkileri karşılaştırmak için, matematikten yararlanma.
- Etkileşimsel, bütüncül bir öğrenme görüşü geliştirmedir.
- Karar verme ve problem çözme becerilerinin gelişimi için öğrencilere yardımcı olmalıdır.

Bu beceriler (MEB, 2005b):

- Tümevarımsal ve tümdengelimsel çıkarımları vurgulama.
- Hipotez (varsayım) oluşturmayı vurgulama.
- Geçerli sonuçlara ulaşmayı vurgulamadır.
- Öğrenci başarısını değerlendirebilmelidir. Bu yolda şunlar yapılabilir:
- Yazma becerilerinin gelişimini sağlama.
- Yazılı olduğu kadar sözel performansı da değerlendirme.
- Üst düzey düşünme becerilerinin ölçümü ve değerlendirilmesi. Örneğin, analiz, sentez, değerlendirme vb.

2.2. Motivasyon Nedir?

Motivasyon, okuldaki öğrenci davranışlarının yönünü, şiddetini, kararlılığını belirleyen en önemli güç kaynaklarından biridir. Öğrenmek için her öğrenci öğretim-öğrenme sürecine istekli katılmak, öğrenmenin gerektirdiği ilkelere uymak,

öğrenmesinden sorumluluk taşımak ve çalışmak zorundadır. Okula gelen öğrenciler akademik tutum ve becerilerde farklılıklar gösterirler. Bu farklılıkların geliştirilmesinde ise öğretmenlerin büyük rolü vardır (Paris & Cunningham, 1996). Öğrencinin fikir beyan etmesi için öğretmen öğrencinin gerekli olan motivasyonunu sağlamalıdır (Covington & Dray, 2002: 114). Öğrenciler derste kendi sorumluluklarını almalıdır. Fakat bu diğer öğrencilerden izole olduğu anlamına gelmez. Aksine gerektiğinde onlardan yardım isteyebilir. Öğretmen ise öğrencilerin bu çabalarına destek olmalıdır (Newman, 2002: 291). Bu sebepten, öğrenme için gerekli motivasyonu sağlamak okulun ve öğretmenlerin öncelikli görevlerindedir. Motive, belli durumlarda belli amaçlara ulaşmak ve gerekli davranışların yapılabilmesi için organizmayı harekete geçiren, enerji veren, duyuşsal bir yükselime (coşku, istek) neden olan ve davranışları yönlendiren bir “itici güç”tür. Motivasyon ise, belli amaçlara ulaşmak için bir güç kazanma halidir (Fidan, 2012: 115). Ayrıca motivasyon, bir şey yapmak için harekete geçmek ve isteksiz hisseden bir insanı aktif hale getirmektir (Ryan ve Deci, 2000: 54).

Motivasyon, bireyin davranışlarının yönünü, şiddetini ve eğitim ortamında istenilen amaca ulaşmada öğrenmenin hızını etkileyen önemli unsurlardan biridir (Akbaba, 2006: 343). Öğrenci motivasyonu öğrencinin derse katılma isteğiyle ilgilidir. Aynı zamanda akademik çalışmalara katılıp katılmamalarının altında yatan sebeple de ilgilidir (İlgar, 2004: 212). Dolayısıyla motivasyonun öğrencinin derse güdülenmesinde ve bu güdülenme sonucunda dersi daha kolay öğrenmesinde öğrenciye kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir. Motivasyon, bireyin enerjisini ve çalışma seviyesini yükseltir. Bunun yanında bireyi belirli hedeflere yönlendirir ve belirli faaliyetleri yapmaya teşvik eder. Ayrıca bireyin öğrenme stratejilerini ve bilişsel sürecini etkiler (Özevin, Tokinan, Bilin, 2011: 364).

Öğrencinin akademik başarısı ile motivasyonu arasında anlamlı bir ilişki vardır. İçsel motivasyon öğrenci başarılarını olumlu yönde etkilerken dışsal motivasyon akademik başarıyı olumsuz yönde etkileyebilir (Broussard, Garrison, 2004: 108).

Okul başarısızlığı bir kısır döngüdür. Yani bir anlamda öğrenciler başarısızlığa mahkûm edilmektedir. Bu döngü, ancak öğretmenin beklentisini yüksek tutarak öğrenciyi motive etmesi, öğrenmeye güdülemesi ile kırılabilir (Yavuzer, 1997).

Okulda başarısız olan öğrenciler sorumluluk almaya yönlendirilmeli ve çabaları takdir edilmelidir. Öğretmen öğrencilerin zayıflıklarından çok, iyi ve güçlü yanlarını ön plana çıkararak, onların kaybetme korkusu ile başa çıkmalarında yardımcı olabilir. Öğretmenin kendisini anladığından emin olan öğrenci bir çaba içine girebilir. Öğretmen, öğrencilerin girişimciliğini sağlayan, onu destekleyen, bireysel ihtiyaçlarını önemseyen kişi olmalıdır. Aksi davranışlar çocuğu başarısızlığa itmektedir. Öğrencilere karşı beklenti düzeyi düşük olan öğretmenler, daha az olumlu, sıcak, kişisel ilgi ve sözel olmayan bir iletişim kurmakta; düşük beklenti düzeyi geliştirdiği öğrencilerine daha az soru sormakta, başarı performanslarını daha az ödüllendirmektedirler. Oysa yüksek başarı için yüksek motivasyon gerekir (Yavuzer, 1997: 168), (Akt: Tural, 2005: 58). Bu sebepten eğitimde motivasyon öğrenciler açısından çok önemlidir. Kısacası eğitimde başarı sağlamak için öğrenci motivasyonunun yüksek olması sağlanmalıdır.

2.3.Sosyal Bilgilerde Etkinlikle Öğrenme Yöntemi

Bir öğretmenin anlattığı her konuyu derste ezberletmesi yerine dersin kalıcı ve yaşanır olmasını sağlamak için harita üzerinde inceleme, oyun oynama, grafik yapma, ve farklı kaynaklardan yararlanma yoluna gitmesi; öğrencilerine de yazılı kaynaklar, resimler, fotoğraflar gibi dokümanları kullanmaları için olanaklar sağlaması gerekmektedir (Cooper, 1996: 76; Demirel, 1996: 56; Tunçay, 1998: 55; Ata, 2002: 51). Öğretmenin kitaba bağlı olarak öğretim yapması öğrencilerin öğrenme ihtiyacını tam anlamıyla yerine getiremez. Çünkü öğrencilerin kendi çevreleriyle etkileşim sağlayarak kavramları oluşturmalarına fırsat vermez. Öğrenciler farklı etkinliklerle, kendi tecrübeleri sayesinde en iyi öğrenir. Dolayısıyla öğretimde gerçek hayat ortamları, sözel, resimli ve sembolik fiziksel modellere yer verilmelidir (Olkun ve Toluk, 2003: 14).

Yapılandırmacı yaklaşım bilgi ve beceriyi dengeleyen, öğrenci merkezli, öğrencinin kendi yaşantılarını ve bireysel farklılıklarını dikkate alarak bilgiyi öğrencinin kendisinin yapılandırmasını amaçlamaktadır (Kamber vd., 2011: 197). Yapılandırmacı yaklaşımın öğrencilerden beklediği kazanımlardan biri de öğrencinin dersi sadece dinleyerek öğrenmeye çalışan öğrenci yerine, dersin içerisinde aktif olarak yer alan, derse aktif bir şekilde katılan, bazı konuları kendi tekniklerine göre

araştıran, araştırıp bulduğu konuları sistemli bir hale getirip düzenleyen ve karşılaştırmalar yaparak sonuç çıkararak bir öğrenci olmalarıdır (Tarman, Ergür, Eryıldız, 2012:105). Sosyal Bilgiler dersinde öğrenciler sadece isim, rakam, tarih ve maddeleri ezberlemekle yetinmeyip, aynı zamanda da öğrendikleri olgu ve kavramları ilişkilendirebilen ve bilgiden bilgi üretebilen bireyler haline getirilmelidir (Demircioğlu, 2005: 169). Öğrencilerin bilgiden bilgi üreten bir birey haline gelmesi de etkinlikler sayesinde gerçekleştirilir. Öğrenci derse kendisi isteyerek katıldığı için motivasyonu yüksek, bilgi üretmesi de kolay olacaktır.

Buluş yoluyla öğrenme stratejisi ile aynı doğrultuda olan yapılandırmacı yaklaşımda öğretmenin görevi, bilgiyi öğrenciye doğrudan vermek değil, bilgiye öğrencinin kendisinin ulaşmasında ona rehberlik etmek ve gerekli ortamı oluşturmaktır (Sözer, 1998: 79). Yapılandırmacılıkta kişinin belirli bir soruya herkes tarafından bilinen nesnel bir cevap vermesi önemli değil, aksine kendi paradigmasını oluşturarak soruyu cevaplandırması, kendine göre içselleştirip yapılandırması önemlidir (Duman, 2007: 306).

Yapılandırmacı yaklaşıma göre etkinlikler yedi alt boyuttan oluşmaktadır. Bunlar; Plan ve program etkinlikleri, öğrenme ortamını düzenleme etkinlikleri, iletişim ve etkileşimi düzenleme etkinlikleri, öğrenme ve öğretme etkinlikleri, becerileri geliştirme etkinlikleri, değerlendirme etkinlikleri, süre kullanımına ilişkin etkinliklerdir (Yıldırım, 2012:80). Bu boyutlardan oluşan etkinlikler, öğrencilere eğlenceli ve rahat bir ortam sağlamakta, sınıf içi çalışmalara farklılık getirmektedir. Yapılan etkinliklerle konular ilgi çekici hale getirilir, en pasif öğrencilerin bile bu etkinliklere katılmaları sağlanabilir (Demirel, 2002: 119). Öğrenciler açısından etkinliklerin uygun olması için şu dört özelliği taşıması gerekmektedir (Saban, 2000):

1. **Başarı:** Öğrencilerin belli bir konudaki beceriklilik ve hünerrlilik ihtiyacı
2. **Merak:** Öğrencilerin belli bir konuyu anlama ve kavrama ihtiyacı
3. **Orijinallik:** Öğrencilerin belli bir konuya bireysel katkı ihtiyacı
4. **Etkileşim:** Öğrencilerin belli bir konuda başkalarıyla karşılıklı iletişim ve etkileşime girme ihtiyacı.

Etkinlikler öngörülen öğrenme ve düşünce düzeylerine uygun olmalı ve düzenleme ve uygulama sürecinde aşağıdaki sorulara cevap aranmalıdır (Develi ve Orbay, 2003), (Akt: Tural, 2005: 115):

I. Etkinliğin Amacı Nedir?
1. Etkinlik hangi yeterlilikleri, istendik davranışları kazandırmaya yöneliktir?
2. Bu etkinlik için ön-yeterlikler nelerdir?
3. Bu etkinliğe amacını (amaçlarını) çağrıştıracak biçimde nasıl bir ad verebiliriz?

II. Etkinlik Hangi Hazırlıkları Gerektiriyor?
1. Etkinlik grupla mı yoksa kişisel mi gerçekleşmeli? Grupla ise kaç kişilik gruplar?
2. Süre en az ne kadar olmalıdır? (Gerekirse etkinlik önceden öğretmen tarafından yapılmalı ve sadece süre alt limiti belirlenmelidir)
3. Gerekli araç gereçler nelerdir? Nasıl elde edilebilir?

III. Etkinlik Nasıl Gerçekleşecek?
1. Etkinlik nasıl sunulacak? (Sunuş, güdüleme, istekli kılma vb.)
2. Etkinlik sürecinde öğrenciler neleri hangi sırada yapacaklar?
3. Öğrencilerin çalışma süresi içinde öğretmen neleri yapacak? (Denetim, yol gösterme, izlettirme, ilginç sonuçları not etme vb.)

IV. Etkinlik Nasıl Değerlendirilecek?
1. Kişi veya grupların görüşleri nasıl alınacak? (Sözlü, yazılı, gösterimli vb.)
2. Neler tartışılacak, eleştirilecek? (Özellikle olası ilginç sonuçlar)
3. Kazanımlar neler oldu? Etkinlik amacına ulaştı mı? Tekrarlanmalı mı, benzerlerini yapmak gerekli mi?

V. Geliştirme (Zenginleştirme) ve Güçlendirme Yapmalı mıyız?
1. Bu etkinlik geliştirilmeli mi? Niçin? Nasıl? (Ek çıkarımlar vb.)
2. Etkinlik problem çalışması ile desteklenebilir mi? (Uygulama, transfer vb.)
3. Örnek çalışmalar sergilenecek mi?
4. Ödev etkinlik verilebilir mi?

Her öğrencinin öğrenme süreci farklıdır ve etkinlik sürecinde kendi öğrenmesini kendi yöntemiyle yapılandırabilir. Oluşturmacı öğrenme anlayışına uygun olarak yapılandırılacak bir etkinlikte dikkat edilecek hususlar aşağıda sunulmuştur.

Bu örnekteki etkinlik geliştirme sürecinin, yukarıda sunulan etkinlik geliştirme–değerlendirme süreciyle olan benzerliği rahatlıkla görülebilir. Etkinlik hazırlarken öğretmenler aşağıdaki noktalara dikkat etmelidir (Olkun ve Toluk, 2003: 56), (Akt: Tural, 2005: 117):

Öğretmen Etkinlikleri Hazırlarken Hangi Noktalara Dikkat Etmelidir?
Derse etkinlikleri planlayarak gelmeli, etkinlikler zengin içerikli ve günlük yaşamla ilintili olmalıdır. Etkinlikler, öğretilecek konunun tamamını veya birkaç hedefini birden içerebilir.
Planlama yaparken su noktalara yanıt aranmalıdır: a. Öğrenilecek kavram nedir? b. Bu kavramı öğrencilere buldurmak için ne tür etkinlikler planlamalıyım? c. Bu kavramın hayatımızdaki yeri nedir? d. Bu kavramın diğer kavramlarla ilişkisi nedir? e. Öğrenciyi kavrama sezgisel olarak nasıl hazırlayabilirim?
Etkinliklerde somut materyallerden, modellerden yararlanılmalıdır.
Öğrencinin etkinliği yaparken sorularına yanıt verilmelidir. Ancak çocuğun ulaşması gereken sonuç söylenmemeli; çocuğun sonuca varmasının kolaylaştırarak yönlendirici sorular sorulmalıdır.

Çocuğun vardığı sonuçları açıklamaları, savunmaları istenmelidir.
Öğrencilerin değişik çözüm yolu bulmaları teşvik edilmelidir.
Değerlendirmede amaç öğrencinin doğru cevabı bulmasında çok, onun anlayıp anlamadığını öğrenmek olmalıdır.
Öğrencinin bulduğu çözümler yanlış olsa da, öğrenciye doğru yanıt verilmemeli, varılması istenen amaca doğru yönlendirilmesi sağlanmalıdır.
Öğrencilerden buldukları sonuçları tablo kullanarak düzenlemeleri istenmelidir.
Genellemelere varmak için acele edilmemeli, öğrenciler yeterince deneyim kazandıktan sonra genellemelere geçilmelidir.
Etkinlikler yapılırken, çocuğun bulduğu sonuçları hem sözel hem de sayılarla ifade etmesi istenmelidir.
Çocuklar, matematiksel terminolojiyi kullanmaya teşvik edilmelidir.
Soru sorulduktan sonra öğrencilerin düşüncelerine fırsat tanınmalıdır.
Öğrenci konuşurken dinlenmeli, doğru ya da yanlış diye yargılanmamalıdır.
Öğrencilerden arkadaşlarının söylediklerini değerlendirmeleri istenmelidir.

2.4. Etkinlikle Öğrenme Yönteminin Avantajları

Eğitim-öğretim sürecinde etkili öğrenmeyi sağlamak amacıyla kullanılacak etkinliklerle öğretimin, öğrenme-öğretme sürecine sunduğu avantajları özetlemek gerekirse (Tural, 2005: 94);

- Etkinliklerde çocuklar pasif pozisyonda değil, rolleri gereği aktiftirler. Derslerin öğrenci merkezli islenmesi, öğrencinin bu sürecin aktif bir katılımcısı olması, oyunla öğretimin çağdaş bir yaklaşım olduğunu göstermektedir.
- Bazı etkinliklerin bireysel, bazı oyunların ikişerli-üçerli-dörderli gruplarla, bazı oyunların rekabete dayalı, bazı oyunların işbirliğine dayalı olması; oyunların fiziksel, mantıksal (zihinsel), teknolojik vb. türlerde olması; öğrencilerin sadece bilişsel değil, aynı zamanda fiziksel, kişisel, sosyal, duyuşsal vb. birtakım özelliklerini de geliştirmeye katkı sağlayabilir.
- Eğitici etkinlikler, çocukların gelişim dönemlerine uygun ve taşıdığı özellikler itibariyle de onları doyurucu olduğu için, onların doğal zihinsel, sosyal ve kişisel gelişim süreçlerine de zarar vermeyebilir.

- Etkinlikler, daha başlangıçta çocukların dikkatini çekebilir ve onları öğrenilecek konuya motive edebilir.
- Her etkinlikten önce, bir doğru-yanlış testi uygulamak, konuyla ilgili kavram ve bilgileri öğrencilerin hatırlamasını kolaylaştırabilir.
- Etkinliklerle öğretim, öğrenilen konuların pekiştirilmesinde de etkili bir yöntem olabilir. Bu özelliği yöntemin sadece pekiştirmede kullanıldığını değil; kullanım alanının genişliğini, işlevlerinin fazlalığını göstermektedir.
- Etkinlik içerisinde var olan resimlerin renkli oluşu, kimilerinin karikatürize edilmiş olması, bazılarını çizgi film kahramanları vb. seçilmiş olması da, çalışmaların öğrenciler için ilgi çekici ve sevimli olmasını sağlar.
- Etkinliklerin sonuç bölümünde, kazananın veya doğru yapanların deşifre edilmesi, öğrencilerin cevapları kontrol edebilmeleri için gereklidir.
- Etkinliklerin uygulanması bütün öğrencileri kapsayacak şekilde planlandığından ve etkinliklerde kullanılacak malzemelerin sayısı da buna göre düşünüldüğünden, hiçbir çocuk dışarıda kalmayacak ve her çocuğun derse katılımı sağlanmış olur.
- Etkinliklerle öğretim, disiplin sorunlarını azaltarak sınıf yönetimine olumlu katkıda bulunabilir.
- Etkinliklerle öğretim, öğrencilerin dersi sevmelerini, öğrenme faaliyetlerine sevecek ve isteyerek katılmalarını sağlayarak, derse karşı olan tutumlarını pozitif yönde etkileyebilir.
- Etkinliklerle öğretim, öğrenci başarısının zaman içinde gittikçe artmasını sağlayabilir.

Yapılandırmacı yaklaşımda öğretime yön veren öğretmenler, bilginin doğasına da uygun olarak öğrencilerin bilgiyi yapılandırabilmelerini sağlayacak etkinlikler ortaya koyarak sosyal bağlamlar oluşturmaktadır (Küpcü, 2008:3-4).

Yapılandırmacıya dayalı öğretim etkinlikleri kullanacak olan sosyal bilgiler öğretmenlerinin dikkat etmeleri gereken bazı hususlar şu şekilde sıralanabilir (Demircioğlu, 2005: 170):

- Öğrenciler aktif öğrenenler bireylerdir.
- Öğrenciler sınıfa kendi fikirlerini beyan ederler.
- Bilgi, o bilgiyi öğrenen birey tarafından sosyal etkileşim sayesinde öğrenilir.

- Öğretim bilginin aktarımını içermez ancak sınıfta eğitimsel durumların düzenlenmesini gerekli kılar.

- Yapılandırmacılık, bilime ve öğrenmeye bakıştır. Öğretim teorisi değildir.

Yapılandırmacı yaklaşımda öğrencinin gelişimine katkıda bulunacak materyaller kullanılarak etkinlikler hazırlanır. Bu materyaller öğrencilerin isteğine göre oluşturulur. Yapılandırmacı yaklaşımda etkinlikler bilgi depolama, ezberleme ve hatırlamanın aksine, uygulamaya ve problem çözmeye yöneliktir. Öğretim stratejisi olarak yapılandırmacılık (Cohen, Manion ve Morrison, 2004; Driver, 1988; Noddings, 1990; Yaşar, 1998; Smith ve Ragan, 1999; Kılıç, 2001; Saban, 2000; Özden, 2009)'e göre öncelikle;

- Öğretmeyi değil öğrenmeyi önemser.
- Öğrenmeyi bir süreç olarak düşünür.
- Öğrenmenin olduğu bağlamı önemser.
- Tahmin et, yap ve analiz et gibi bilişsel terminolojiyi yoğun olarak kullanır.
- Öğrenciyi sorgulamaya teşvik eder.
- Öğrencinin doğal merak etme güdüsünü besler.
- Öğrencilerin reel durumlarla karşılaşmasını sağlar.
- Öğrencilerin inanç ve tutumlarını düşünür.
- Öğrenmede deneyimlerin kritik rolünü kabullenir.
- Öğrencinin zihinsel modelini dikkate alır.
- Öğrencinin özerkliğini ve başkalarının yardımı olmadan karar verebilme yeteneğini benimser.
- Öğrenciyi iradeli ve amaçlı bireyler olarak görür.
- Kendini bilişsel kuramın prensiplerine dayandırır.
- Öğrencinin nasıl öğrendiğini düşünür.
- Öğrencinin diğer öğrenciler ve öğretmen ile diyalog kurmasını teşvik eder.
- İşbirliğine dayalı öğrenmeyi destekler.
- Öğrencilerin, gerçek tecrübelerinden yeni bilgi ve anlayışlar oluşturmalarına fırsat tanır.
- Öğrenmeyi değerlendirirken performans ve anlamaya önem verir.
- Öğrenme ürünü anlamlı bir zihinsel yapıdır.
- Öğrenirken öğrenme öğrenilir.

- Öğrenme bilişsel bir yapı aktif bir süreçtir.

2.5. Aktif Öğrenme ve Motivasyon

Öğrenciler bilgileri elde ederken ve öğrenirken birçok sorunlarla karşılaşabiliyor. Hatta bazı öğrenciler bazı bilgileri kolay öğrenirken, bazıları ise o bilgileri öğrenmede zorluk yaşıyorlar. Bu öğrencilerin hepsinin de aynı ortamda bulunmasına rağmen bilgileri öğrenmede farklılık yaşaması öğrencilerin bilgiyi anlamlandıramamasından kaynaklanmaktadır (Dikbaş, Kaf Hasırcı, 2008: 70). Bu yüzden öğretmenlerin öğrencileri dersi anlamaya yönlendirmesi gerekmektedir. Yani öğrencinin derse aktif bir şekilde katılımı sağlanmalıdır (Kırpık, 2009: 66). Ayrıca öğretmen, öğrenciyi yönlendirerek onun eğitimsel amaçlara ulaşmasına rehberlik eder (Açıkgöz, 2009: 25). Dolayısıyla iyi bir motivasyon sonucunda öğrencilerin öğretmen rehberliğinde derse katılımının sağlanabileceği düşünülmektedir. Öğrencinin derse katılımının sağlanması ise aktif öğrenme çerçevesinde düşünülen teknikler sayesinde sağlanabilir.

Aktif öğrenme, öğrencilere öğrenme tecrübeleri kazanmaları için imkanlar sunar. Geleneksel öğretimin aksine aktif öğrenmede, öğrenenler için sosyal, bireysel ve fiziksel kapasitelerini kullanmalarına olanak sağlanmaktadır (Johnson, vd. 1991).

Aktif öğrenmede anlamlı öğrenmenin gerçekleşebilmesi için öğrenci faaliyetleri ve etkinlikleri vardır. Ayrıca aktif öğrenme, öğrencilere bilgi verme konusunda geleneksel yöntemlere göre daha pasiftir (Prince, 2004: 223). Yani öğrencilere bilgileri hazır olarak vermek yerine bilgiyi öğrencilerin kendisinin bulması sağlanır.

2.6. İlgili Araştırmalar

Yapılmış olan literatür taramaları sonucunda Türkiye’de sosyal bilgiler derslerinde etkinlik uygulamalarının öğrenci motivasyonuna etkisiyle ilgili bir çalışmaya araştırmacı tarafından rastlanmamıştır. Ancak Sarıtepeci ve Çakır (2014) tarafından yapılan çalışmada harmanlanmış öğrenmenin öğrenci motivasyonuna etkisine bakılmış ve çalışma sonucunda da harmanlanmış öğrenmenin öğrenci motivasyonunda pozitif yönde bir etki gösterdiği ortaya çıkmıştır. Bu çalışma da gösteriyor ki sosyal bilgiler eğitiminde öğrenci motivasyonu ile ilgili çalışmalar

yapılmaya başlamıştır. Türkiye’de motivasyonla ilgili çalışmalar fen ve matematik eğitiminde sosyal bilgiler eğitimine göre daha fazladır. Türkiye’de yer alan fen ve matematik eğitimine yönelik motivasyon çalışmaları ve sonuçları şöyledir:

Aktan ve Tezci (2013) tarafından yapılmış olan “Matematik motivasyon ölçeği (MMÖ) geçerlik ve güvenirlik çalışması” başlıklı çalışmada Pintrich vd. (1991) tarafından geliştirilen MSLQ ölçeğinin motivasyon ile ilgili kısmından seçilen maddelerle oluşturulan Matematik Motivasyon Ölçeği’nin (MMÖ) Türkçe formunun geçerlik ve güvenirliği hesaplanmıştır.

Doğru ve Ünlü (2012) tarafından yapılmış olan “Jigsaw IV Tekniği kullanımının fen öğretiminde öğrencilerin motivasyon, fen kaygısı ve akademik başarılarına etkisi” isimli çalışmada Jigsaw IV tekniği ile uygulanan geleneksel öğretim yöntemlerinin öğrencilerin fen öğrenimine yönelik motivasyon düzeyine etkisi benzer düzeydedir. Deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test sonuçları karşılaştırıldığında, her iki grupta da deneysel işlem sonrasında katılımcıların motivasyon puanlarının artmasına rağmen bu artışın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür.

Yenice, Saydam ve Telli (2012) tarafından yapılmış olan “ İlköğretim öğrencilerinin fen öğrenmeye yönelik motivasyonlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi“ başlıklı çalışmada genel olarak öğrencilerin fen öğrenmeye yönelik motivasyon ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalaması 4,09 olarak bulunmuş ve öğrencilerin fen öğrenimine yönelik motivasyon düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

İnel ve Balım (2011) tarafından yapılan “Kavram karikatürleri destekli probleme dayalı öğrenme yönteminin ilköğretim 6.sınıf öğrencilerinin fen öğrenmeye yönelik motivasyonlarına etkisi” başlıklı çalışmada öğrencilerin fen öğrenmeye yönelik motivasyon ölçeğinden almış oldukları puanlar arasında anlamlı derecede farklılık olduğu ve bu farklılığın da deney gurubu lehine olduğu görülmüştür. Çalışmada kavram karikatürleri destekli probleme dayalı öğrenme yöntemin ilköğretim öğrencilerinin fen öğrenmeye yönelik motivasyonlarını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşımlardır.

Azizoğlu ve etin (2009) tarafından yapılan “ 6 ve 7. sınıf rencilerinin renme stilleri, fen dersine yönelik tutumları ve motivasyonları arasındaki ilişki” başlıklı çalışmada 6. ve 7. Sınıf rencileri için cinsiyet deđiŐkeninin renci motivasyonunda istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir. Ancak kız rencilerin motivasyon düzeyleri erkeklere göre daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca bu çalışmada 6 ve 7. Sınıf rencilerinin fen derslerindeki motivasyonlarında da anlamlı bir farklılık çıkmamıŐtır. Fakat farklı renme stillerine sahip rencilerin motivasyonları arasında farklılık olduğunu belirlenmiştir.

Kanlı ve Emir (2009) tarafından hazırlanan “Fen ve Teknoloji retiminde probleme dayalı renmenin ystn zekalı ve normal rencilerin motivasyon düzeylerine etkisi” başlıklı çalışmada deney grubunda bulunan farklı profillerdeki rencilerin fen renimine yönelik motivasyon leği erişi puanları ve deney grubunun toplam puanı ön test ve son testte anlamlı Şekilde farklılaŐmıŐtır. Yani deney grubunda uygulanan probleme dayalı renme yöntemi gruplarda bulunan farklı profillerdeki rencilerin fen renimine yönelik motivasyon düzeylerini arttırdığı bu bağlamda geleneksel üretime göre daha başarılı olduğu belirtilmiştir.

Yaman ve Dede (2007) tarafından yapılan “rencilerin Fen ve Teknoloji ve Matematik dersine yönelik motivasyon düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi” isimli çalışmada cinsiyet deđiŐkeninin rencilerin hem fen ve teknoloji hem de matematik dersine yönelik motivasyonları yzerinde etkili olduğunu ve kız rencilerin motivasyon düzeyleri, erkek rencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca rencilerin fen renmeye yönelik motivasyonlarının buldukları sınıf düzeylerine göre, Faktör-1, Faktör-3 ve Faktör-5 boyutlarında anlamlı farklılık gösterdiği, Faktör-2 ve Faktör-4 boyutlarında ise anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Başdaş (2007) tarafından hazırlanmış olan “İlkretim fen eğitiminde, basit malzemelerle yapılan fen aktivitelerinin bilimsel süreç becerilerine, akademik başarıya ve motivasyona etkisi” başlıklı yzsek lisans tezinde fen ve teknoloji dersini renmeye yönelik motivasyon ön test puanlarında deney ve kontrol grubu arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Fakat deney ve kontrol grubu fen ve

teknoloji dersini öğrenmeye yönelik motivasyon puanlarına bakıldığında ise deney grubu lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır.

Dede (2003) tarafından hazırlanmış olan “ARCS motivasyon modeli’nin öğrencilerin matematiğe yönelik motivasyonlarına etkisi” isimli çalışmada ARCS Motivasyon Modeli’nin uygulandığı deney grubu ile geleneksel öğretim yöntemlerinin uygulandığı kontrol grubunun, motivasyon son test puanları arasında, anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmacı tarafından taranmış, yurtdışında yayınlanmış sosyal bilgiler ve motivasyonla ilgili çalışmalar da şöyledir:

Obot, Essien ve Akpan (2014) tarafından yapılmış olan “Teachers’ motivational skills as a strategy for enhancing effectiveness in methods of teaching social studies education towards national development in Nigeria” başlıklı çalışmada ulusal kalkınma yolunda sosyal bilgiler eğitiminde öğretmenlerin becerilerinin öğrenci motivasyonunda etkili olduğu sonucuna ulaşılmış ve öğrencilerin bilgi ve becerilerinin gelişmesi için de öğretmenlerinin öğrencileri motive etme yolunda yeteneklerinin olması gerektiği belirtilmiştir.

Perricelli (2008) tarafından hazırlanmış olan “Social studies and motivating factors: views of fourth grade elementary students” başlıklı çalışmada 4. Sınıf öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde motivasyonları ile ilgili görüşleri alınmıştır. Çalışma sonucunda birden çok uygulanan yöntemlerin sosyal bilgiler dersinde öğrenci motivasyonunu arttırdığı belirtilmiştir.

Heafner (2004) tarafından yapılmış olan “Using technology to motivate students to learn social studies” isimli çalışmada sosyal bilgileri öğrenmek için öğrencileri teknoloji kullanımına motive etmek gerektiği sonucuna ulaşılmış ve öğrencilerin teknoloji kullanımına yönelik motivasyonlarının artırılması gerektiği belirtilmiştir.

Brookhart ve Durkin (2003) tarafından hazırlanmış olan “Classroom Assessment, Student Motivation, and Achievement in High School Social Studies Classes” başlıklı çalışmada aktif öğrenme stratejileri ve bu stratejilere bağlı olarak öğrencilerin sınıf içinde göstermiş olduğu performansların öğrenci motivasyonunda olumlu yönde bir etkisinin olduğu belirtilmiştir.

Wolters ve Pintrich (1998) tarafından yapılmış olan “Contextual differences in student motivation and self-regulated learning in mathematics, English, and social studies classrooms” isimli çalışmada bilişsel strateji kullanımı, düzenleyici strateji kullanımı ve akademik performansların öğrenci motivasyonlarında etkili olduğu ortaya çıkmış ve bu etkinin pozitif yönde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca sınav kaygısının da öğrenci motivasyonunu olumsuz bir şekilde etkilediği araştırmada belirtilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada 6. sınıf sosyal bilgiler dersi “Küresel Bağlantılar” öğrenme alanı, “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi öğretiminde etkinlik temelli öğrenme yöntemi ile düz anlatım ve soru-cevapla öğrenme yönteminin öğrenci motivasyonuna olan etkisi karşılaştırılmıştır. Çalışma, deneysel nitelikte olup, deney ve kontrol gruplarında deney öncesi ve sonrası motivasyon ölçeği kullanılmıştır.

Tablo 1: Çalışma Deseni

Gruplar	Öntest	Yöntem	Sontest
Deney	Motivasyon Ölçeği	Etkinlikle Öğretim Yöntemi	Motivasyon Ölçeği
Kontrol	Motivasyon Ölçeği	Düz Anlatım-Soru Cevap	Motivasyon Ölçeği

3.2.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Nevşehir iline bağlı 75. Yıl Ortaokulunda öğrenim gören 6. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem ise tesadüfî örnekleme yöntemi ile belirlenmiş olup 6/C (deney grubu) ve 6/D (kontrol grubu) sınıflarındaki toplam 57 öğrenciden meydana gelmektedir.

Tablo 2: Araştırma örnekleminin cinsiyete göre dağılımı

	Frekans	%
Erkek	33	57,9
Kız	24	42,1
Toplam	57	100,0

3.3. Veri Toplama

3.3.1. Ölçme Aracı

Yapılmış olan bu çalışmada Dede ve Yaman (2008), tarafından “Fen Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği” orijinal adı ile geliştirilen, geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmış ölçek, bu çalışmada “Motivasyon Ölçeği” başlığı ile kullanılmıştır. Dede ve Yaman (2008) bu ölçeğin öğrencilerin Matematik, Türkçe, Sosyal Bilgiler vb. ders ve konuları öğrenmeye yönelik motivasyonlarının belirlenmesi için de uygun formatta yeniden düzenlenerek kullanılabilceğini belirtmişlerdir. Yapılmış olan faktör analizleri sonucunda 22 maddeye indirilmiştir. Ölçme aracı toplam varyansın %77,8’ini açıklamaktadır.

“Fen Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği”, 22 maddeden oluşan beşli likert tipi bir ölçektir. Ölçekte yer alan maddelerin cevap seçenekleri, “5=Kesinlikle Katılıyorum”, “4=Katılıyorum”, “3=Kısmen Katılıyorum”, “2=Katılmıyorum” ve “1=Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde düzenlenmiştir. Ölçeğin aralık genişliğinin, “dizi genişliği-yapılacak grup sayısı” (Tekin, 1996) formülü ile hesaplanması göz önünde tutularak, araştırma bulgularının değerlendirilmesinde esas alınan aritmetik ortalama aralıkları; “1,00-1,80=Kesinlikle Katılmıyorum”, “1,81-2,60=Katılmıyorum”, “2,61-3,40=Kısmen Katılıyorum”, “3,41- 4,20=Katılıyorum” ve “4,21-5,00=Kesinlikle Katılıyorum” şeklindedir. Ölçekteki puanlar, 1,00 ile 5,00 arasında olduğundan, puanlar 5,00’e yaklaştıkça öğrencilerin önermeye katılım düzeylerinin yüksek, 1,00’e yaklaştıkça ise düşük olduğu kabul edilmiştir. Olumsuz cümle köküne sahip maddeler ise puanlama aşamasında ters çevrilmiştir. Araştırmada da ölçeğin güvenilirliği hesaplanmış Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0,77 olarak bulunmuştur.

Tablo 3: Motivasyon ölçeği faktör yükleri

Motivasyon Ölçeği	Faktör Yükleri
1 Sosyal Bilgilerle ilgili en son yenilikleri öğrenmeyi severim.	0,952
2 Grup etkinliği yaparken arkadaşlarımla çalışmak için beni seçmelerini isterim.	0,779

3 Sosyal Bilgiler dersinde gösterdiğim çabaların öğretmenim tarafından takdir edilmesini isterim.	0,951
4 Yüksek not aldığımda öğretmenimin sınıfta bunu ilan etmesini isterim	0,590
5 Okulda öğretilmeyen sosyal bilgiler konularıyla da ilgilenirim.	0,574
6 Öğretmenimizin söylediği önemli bilgileri kaçırmamak için çok çaba sarf ederim.	0,875
7 Sosyal Bilgiler dersi sınavlarında en yüksek notu almak isterim.	0,977
8 Öğretmenin sınıfta anlattığı bilgilerden daha fazlasını araştırmak isterim.	0,729
9* Sosyal Bilgilerle ilgili kitap ve ders notlarımı sınıf arkadaşlarıma ödünç vermek istemem	-0,539
10 Öğretmenimin konuyu öğretirken detaylı açıklama yapmasını isterim.	0,872
11 Sınıfta çözdüğümüz problem veya etkinlikleri ilk bitiren kişi olmak isterim.	0,863
12 Öğretmenimin verdiği ev ödevlerinin yapılıp yapılmadığını kontrol etmesini isterim.	0,852
13 Sosyal Bilgiler derslerinde sınıf arkadaşlarıma yardımcı olmaktan hoşlanırım.	0,916
14 Sosyal Bilgiler derslerinde arkadaşlarımla grup çalışmaları yapmayı severim.	0,850
15 Sınıf tartışmalarında en iyi fikri ortaya atmak isterim.	0,885
16 Sosyal Bilgiler derslerinde öğretmenimin gözüne girmek için çok çalışırım.	0,926
17 Sosyal Bilgiler ödevlerimi en iyi şekilde yapmaya çalışırım.	0,968
18 Küçük gruplarda çalışmayı severim.	0,709
19* Grup çalışmalarında, diğer arkadaşlarımla fikirlerimi önemsemem.	0,820
20 Sosyal Bilgiler sorularının cevaplarını araştırmaktan hoşlanırım.	0,755
21 Yeni sosyal bilgiler konuları hakkında bilgi edinmek isterim.	0,892
22 Ev ödevlerini, daha çok bilgi öğrenmeye yardımcı olduğu için severim.	0,928

Not: 0,40 dan daha küçük faktör yük değerleri ihmal edilmiştir.

*: Ters çevrilen maddeler

3.3.2.Deneysel İşlem

Deneysel işleme başlamadan önce deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilere motivasyon ölçeğinin ön test aşaması uygulanmıştır. Daha sonra deney ve kontrol gruplarında “Ülkemiz ve Dünya” ünitesi 4 haftada (12 saat) aynı öğretmen tarafından işlenmiştir. Ünite bitiminden sonra da ölçeğin son test aşaması yapılmıştır.

Deney ve kontrol grubuna uygulanmış olan aşamalar şu şekildedir:

3.3.2.1.Hazırlıklar ve Uygulama Aşamaları

Uygulamaya başlamadan önce literatür taraması ve uzman görüşleri doğrultusunda 6. sınıf “Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde yer alan kazanımlara göre etkinlikler hazırlanmıştır. Buna göre;

“Görsel materyalleri ve verileri kullanarak dünyada nüfus ve ekonomik faaliyetlerin dağılışının nedenleri hakkında çıkarımlarda bulunur” ve “Ülkemizin diğer ülkelerle olan ekonomik ilişkilerini, kaynaklar ve ihtiyaçlar açısından değerlendirir” kazanımlarına yönelik “İthalat İhracat Etkinliği-1” (Ek 2), “İhracattan İthalata Ekonomimiz Etkinliği” (Ek 3), “İhracat İthalat Etkinliği-2” (Ek 4), “Benim Doğam Etkinliği” (Ek 5), “Nüfus Yoğunluğu Etkinliği” (Ek 6) ve “Nüfus Eşleştirme Etkinliği” (Ek 7) çalışma yaprakları hazırlanmıştır.

“Türk Cumhuriyetleri, komşu ve diğer ülkelerle olan kültürel, sosyal, siyasi ve ekonomik ilişkilerimizi Atatürk’ün milli dış politika anlayışı açısından değerlendirir”, “Ülkemizin diğer ülkelerle doğal afetlerde ve çevre sorunlarında dayanışma ve işbirliği içinde olmasının önemini fark eder” ve “Uluslararası kültür, sanat, fuar ve spor etkinliklerinin toplumlar arası etkileşimdeki rolünü değerlendirir” kazanımlarına yönelik de “Doğal Afetler Etkinliği” (Ek 8), “Kavram etkinliği-1” (Ek 9), “Kuruluşlar Etkinliği” (Ek 10), “Slogan Etkinliği” (Ek 11), “Kavram Etkinliği-2” (Ek 12), “Boşluk Doldurma Etkinliği” (Ek 13) ve “Bulmaca etkinliği” (Ek 14) çalışma yaprakları hazırlanmıştır. Bu hazırlanmış olan etkinliklere göre uygulamalar deney ve kontrol grubunda şu şekilde gerçekleşmiştir:

3.3.2.2.Deney Grubu

- Uygulamalara başlamadan önce öğrencilere etkinlikle öğrenme yöntemi hakkında bilgiler verilmiş ve etkinliklerin 4 hafta (12 saat) boyunca devam edeceği söylenmiştir.
- Sınıf oturma planı yapılacak olan etkinliklere göre yeniden düzenlenmiştir.
- Araştırmada uygulayacağımız etkinliklerin tamamı rastgele şekilde oluşturulmuş gruplarla (5-6 kişilik) yapılmıştır. Gruplar, her kazanımın etkinliğine göre düzenli bir şekilde değiştirilmiştir. Böylelikle bir öğrencinin ünite sonuna kadar hemen hemen her arkadaşıyla grup olma imkanı olmuştur.
- Öğrencilere etkinliklerden önce konuyla ilgili bazı görseller sunulmuş ve tartışma ortamı oluşturularak konu hakkında haberdar olmaları sağlanmıştır.
- Etkinlikle öğrenme yöntemine uygun olarak “İthalat İhracat Etkinliği-1” (Ek 2), “İhracattan İthalata Ekonomimiz Etkinliği” (Ek 3), “İhracat İthalat Etkinliği-2” (Ek 4), “Benim Doğam Etkinliği” (Ek 5), “Nüfus Yoğunluğu Etkinliği” (Ek 6) ve “Nüfus Eşleştirme Etkinliği” (Ek 7) yönlendirme ve yönergelerle birlikte öğrencilerin grup olarak tamamlamaları istenmiştir. Etkinlikler tamamlandıktan sonra her grup etkinlik sonuçlarını sınıfla paylaşmıştır. Öğrenciler bu etkinlikleri ilk 6 ders saati (2 hafta) içinde tamamlamıştır.
- 3. ve 4. Haftaya gelindiğinde ise etkinliklerin uygulanma yönergelerine göre “Doğal Afetler Etkinliği” (Ek 8), “Kavram etkinliği-1” (Ek 9), “Kuruluşlar Etkinliği” (Ek 10), “Slogan Etkinliği” (Ek 11), “Kavram Etkinliği-2” (Ek 12), “Boşluk Doldurma Etkinliği” (Ek 13) ve “Bulmaca etkinliği” (Ek 14) yapılmıştır. Yine etkinlikler sonunda gruplar ortaya çıkan ürünleri sınıf ortamında tartışmış, yanlışlıklar düzeltilmiş ve değerlendirmeler yapılmıştır. Bu etkinlikler sırasında öğretmen sadece rehber konumunda yer almış ve gerektiği yerlerde ek bilgiler vermiştir. Ünite sonunda ise soru ve tartışmalarla ünite değerlendirmesi yapılmıştır.
- Ön testte uygulanmış olan motivasyon ölçeği son test olarak tekrardan uygulanmıştır.

3.3.2.3.Kontrol Grubu

- Kontrol grubunda dersler düz anlatım ve soru-cevap yöntemiyle işlenmiş olup, öğrencilerin sormuş olduğu sorular cevaplanmış ve gerektiğinde de sorular yöneltilmiştir.
- Ön testte uygulanmış olan motivasyon ölçeği son test olarak tekrardan uygulanmıştır.

3.4. Veri Analizi

Çalışmada toplanan verilere parametrik ya da parametrik olmayan analizlerden hangisinin uygun olduğunu belirlemek için normallik testi yapılmıştır. Test sonucunda “Sig.” değerinin .05’ten küçük olduğu ve verilerin normal dağılıma sahip olmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgulardan yola çıkarak çalışmada parametrik olmayan analizler kullanılmıştır. Bu doğrultuda ilişkisiz ölçümler için Mann Whitney U-testi, ilişkili ölçümler için de Wilcoxon işaretli sıralar testi uygulanmıştır. Analizlerin yapılması için SPSS 18 paket programı kullanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Çalışmanın bu bölümünde araştırmada belirlenmiş olan alt problemler doğrultusunda yapılmış olan analiz sonuçlarına ve yorumlarına yer verilmiştir.

4.1. Deney Grubu Cinsiyete Göre Ön Test ve Son Test Motivasyon Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Alt Problem: Deney grubu cinsiyete göre ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 4: Deney grubu cinsiyete göre ön test motivasyon düzeyleri Mann Whitney-U testi sonuçları

Cinsiyet	N	SO	ST	U	p
Erkek	13	19.50	253.50	58.50	.029
Kız	17	12.44	211.50		

Deney grubu öğrencilerinin cinsiyete göre ön test motivasyon ölçeğinden aldıkları puanların Mann Whitney U-testi sonuçları Tablo 4’te verilmiştir. Buna göre dört haftalık deneysel çalışma öncesinde deney grubunda yer alan erkek ve kız öğrencilerin motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (U=58.50, p<.05). Sıra ortalamaları dikkate alındığında deney grubunda yer alan erkek öğrencilerin motivasyon düzeylerinin ön testte kızlara göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 5: Deney grubu cinsiyete göre son test motivasyon düzeyleri Mann Whitney-U testi sonuçları

Cinsiyet	N	SO	ST	U	p
Erkek	13	12.38	161.00	70.00	.089
Kız	17	17.88	304.00		

Deney grubu öğrencilerinin cinsiyete göre son test motivasyon ölçeğinden aldıkları puanların Mann Whitney U-testi sonuçları Tablo 5’te verilmiştir. Buna göre dört haftalık deneysel çalışma sonrasında deney grubunda yer alan erkek ve kız öğrencilerin motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($U=70.00$, $p>.05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında deney grubunda yer alan kız öğrencilerin motivasyon düzeylerinin son testte erkeklere göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca erkek öğrencilerin motivasyon düzeylerinin ön teste oranla son testte daha düşük olduğu, fakat kız öğrencilerin motivasyon düzeylerinin ön teste oranla son testte daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu etkinlikle öğrenme yönteminin kız öğrencilerin motivasyon düzeylerini artırmada daha etkili olduğunu gösterir.

4.2. Deney Grubu Ön Test ve Son Test Motivasyon Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Alt Problem: Deney grubu ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 6: Deney grubu ön test-son test motivasyon düzeyleri Wilcoxon testi sonuçları

Ön Test-Son Test	N	SO	ST	z	p
Negatif Sıra	0	.00	.00	4.78*	.000
Pozitif Sıra	30	15.50	465.00		
Eşit	0				

*Negatif sıralar temeline dayalı

Deney grubu öğrencilerin ön test ve son test motivasyon düzeylerinin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları Tablo 6’da verilmiştir. Analiz sonuçları araştırmaya katılan öğrencilerin motivasyon ölçeğinden aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($z=4.78$, $p<.05$). Fark puanlarının sıra toplamları dikkate alındığında, bulunan bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehine olduğu

görülmektedir. Bu bulgu etkinlikle öğrenme yönteminin öğrencilerin motivasyon düzeylerini artırmada önemli bir etkisinin olduğunu göstermektedir.

4.3.Kontrol Grubu Cinsiyete Göre Ön Test ve Son Test Motivasyon Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Alt Problem: Kontrol grubu cinsiyete göre ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 7: Kontrol grubu cinsiyete göre ön test motivasyon düzeyleri Mann Whitney-U testi sonuçları

Cinsiyet	N	SO	ST	U	p
Erkek	20	15.00	300.00	50.00	.267
Kız	7	11.14	78.00		

Kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyete göre ön test motivasyon ölçeğinden aldıkları puanların Mann Whitney U-testi sonuçları Tablo 7’de verilmiştir. Buna göre deneysel çalışma öncesinde kontrol grubunda yer alan erkek ve kız öğrencilerin motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir (U=50.00, $p>.05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında kontrol grubunda yer alan erkek öğrencilerin motivasyon düzeylerinin ön testte kızlara göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 8: Kontrol grubu cinsiyete göre son test motivasyon düzeyleri Mann Whitney-U testi sonuçları

Cinsiyet	N	SO	ST	U	z	p
Erkek	20	13.70	274.00	53.00	-.333	.739
Kız	7	14.86	104.00			

Kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyete göre son test motivasyon ölçeğinden aldıkları puanların Mann Whitney U-testi sonuçları Tablo 8’de verilmiştir. Buna göre son testte kontrol grubunda yer alan erkek ve kız öğrencilerin motivasyon düzeyleri

arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($U=53.00$, $p>.05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında kontrol grubunda yer alan kız öğrencilerin motivasyon düzeylerinin son testte erkeklere göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Fakat erkek öğrencilerin motivasyon düzeylerinin ön teste oranla son testte biraz daha düştüğü görülürken, kız öğrencilerin motivasyon düzeylerinin ön teste oranla son testte daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

4.4.Kontrol Grubu Ön Test ve Son Test Motivasyon Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Alt Problem: Kontrol grubu ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 9: Kontrol grubu ön test ve son test motivasyon düzeyleri Wilcoxon testi sonuçları

Ön Test-Son Test	N	SO	ST	z	p
Negatif Sıra	0	.00	.00	4.11*	.000
Pozitif Sıra	22	11.50	253.00		
Eşit	5				

*Negatif sıralar temeline dayalı

Kontrol grubu öğrencilerin ön test ve son test motivasyon düzeylerinin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları Tablo 9'da verilmiştir. Analiz sonuçları araştırmaya katılan kontrol grubu öğrencilerin motivasyon ölçeğinden aldıkları ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($z=4.11$, $p<.05$). Fark puanlarının sıra toplamları dikkate alındığında, bulunan bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehine olduğu görülmektedir. Fakat deney grubuna oranla motivasyon düzeyleri son testte kontrol grubunda daha düşüktür.

4.5. Deney ve Kontrol Grubu Ön Test ve Son Test Motivasyon Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Yorumları

Alt Problem: Deney ve Kontrol grubu ön test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 10: Deney ve Kontrol grubu ön test motivasyon düzeyleri Mann Whitney-U testi sonuçları

Grup	N	SO	ST	U	p
Deney	30	28.05	841.50	376.50	.648
Kontrol	27	30.06	811.50		

Deney ve kontrol grubunun ön test motivasyon ölçeğinden aldıkları puanların Mann Whitney U-testi sonuçları Tablo 10’da verilmiştir. Buna göre ön testte deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($U=376.5$, $p>.05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında kontrol grubu öğrencilerin motivasyon düzeylerinin ön testte deney grubuna göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Alt Problem: Deney ve Kontrol grubu son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 11: Deney ve Kontrol grubu son test motivasyon düzeyleri Mann Whitney-U testi sonuçları

Grup	N	SO	ST	U	p
Deney	30	33.42	1002.50	272.50	.034
Kontrol	27	24.09	650.50		

Deney ve kontrol grubunun son test motivasyon ölçeğinden aldıkları puanların Mann Whitney U-testi sonuçları Tablo 11’de verilmiştir. Buna göre son testte deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($U=272.50$, $p<.05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında deney grubu öğrencileri motivasyon düzeylerinin son testte kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca kontrol grubu öğrencilerin motivasyon düzeylerinin ön teste oranla düştüğü

görülmektedir. Bu bulgular, etkinlikle öğrenme yönteminin öğrencilerin motivasyon düzeylerini artırmada etkili olduğunu gösterir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde sosyal bilgiler derslerinde etkinlik uygulamalarının öğrenci motivasyonuna etkisini ortaya çıkarmak amacıyla gerçekleştirilen çalışmanın bulgularına yönelik sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç

Araştırmada alt problemlere yönelik sonuçlar ve yorumlar aşağıda yer almaktadır:

- 1) Deney grubu cinsiyete göre ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Deney grubu öğrencilerinin cinsiyete göre motivasyon düzeylerinin ön testte erkekler lehine olduğu belirlenmiştir. Fakat son test motivasyon düzeylerine bakıldığında erkeklerin motivasyon düzeylerinin ön teste oranla düştüğü ve kızların motivasyon düzeylerinin de arttığı görülmektedir. Dolayısıyla etkinlikle öğrenme yönteminin kız öğrencilerin motivasyon düzeylerini erkek öğrencilere oranla daha çok artırdığı deneysel uygulama sonucunda belirlenmiştir. Tablo 4 ve 5 bu bulguları destekler niteliktedir. Kızlar ve erkekler arasındaki bu farklılık onların farklı duyuşsal yapılarıya sahip olmalarından kaynaklanmış olabilir.

- 2) Deney grubu ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Deney grubunun ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasındaki farklılığın son test puanı lehine olduğu belirlenmiştir. Yani etkinlikle öğrenme yönteminin öğrencilerin motivasyon düzeylerini arttırdığı deneysel bulgular sonucunda belirlenmiştir. Tablo 6 bu bulguyu destekler niteliktedir.

- 3) Kontrol grubu cinsiyete göre ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyete göre motivasyon düzeylerinin ön testte erkekler lehine, fakat son testte kızlar lehine olduğu belirlenmiştir. Fakat bu farklılığın anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla düz anlatım ve soru-cevap yönteminin kızlar üzerindeki motivasyon düzeylerinde daha çok etkili olduğu bulgular sonucunda belirlenmiştir. Tablo 7 ve 8 bu bulguyu destekler niteliktedir. Kızlar ve erkekler arasındaki bu farklılık onların farklı duyuşsal yapılarıya sahip olmalarından kaynaklanmış olabilir.

Britner ve Pejares (2001) tarafından yapılan çalışmada kız öğrencilerin motivasyon düzeylerinin genel olarak erkeklerden daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Yaman ve Dede (2007) tarafından yapılmış olan çalışmada ise “işbirlikli çalışmaya yönelik motivasyon” boyutu dışındaki boyutlarda cinsiyete göre anlamlı bir farklılık yoktur. Azizoğlu ve Çetin (2009) tarafından yapılan çalışmada da cinsiyet faktörünün fen öğrenmeye yönelik motivasyonları üzerinde bir etkisi olmadığı belirtilmiştir. Yenice, Saydam ve Telli (2012) tarafından yapılmış olan çalışmada da fen öğrenmeye yönelik motivasyon düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir etkisinin olmadığı sonucu elde edilmiştir.

- 4) Kontrol grubu ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Kontrol grubunun ön test ve son test motivasyon düzeyleri arasındaki farklılığın son test puanı lehine olduğu belirlenmiştir. Fakat bu farklılık deney grubundaki öğrencilerin motivasyon düzeyleri kadar yüksek değildir. Tablo 9 bu bulguyu destekler niteliktedir.

- 5) Deney ve kontrol grubu ön test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Deney ve kontrol grubunun ön test motivasyon düzeylerine arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Fakat kontrol grubu öğrencilerinin motivasyon düzeylerinin ön testte daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu deney ve kontrol grubu öğrencilerinin motivasyon düzeylerinin

deneysel çalışmadan önce birbirine yakın olduğunun göstergesidir. Tablo 10'daki veriler bu bulguyu destekler niteliktedir.

- 6) Deney ve kontrol grubu son test motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Deney ve kontrol grubunun son test motivasyon düzeyleri arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Son testte deney grubunun motivasyon düzeyinin yükseldiği görülürken kontrol grubunun motivasyon düzeyinin düştüğü belirlenmiştir. Dolayısıyla etkinlikle öğrenme yöntemi öğrencilerin motivasyon düzeyini düz anlatım ve soru-cevap yöntemine göre daha çok artırmaktadır. Tablo 11 bu bulguyu destekler niteliktedir. Burada dikkat çeken bir durum da kontrol grubunun motivasyon düzeyinin son testte düşmüş olmasıdır. Bu durumun öğretmen faktöründen kaynaklandığı düşünülmektedir.

Brookhart ve Durkin (2003) tarafından yapılmış olan çalışmada da aktif öğrenme stratejileri ve bu stratejilere bağlı olarak öğrencilerin göstermiş oldukları performansların öğrenci motivasyonunda olumlu yönde bir etkisinin olduğu belirlenmiştir. Heafner (2004) tarafından yapılmış olan çalışmada öğrencileri sosyal bilgileri öğrenmek için teknoloji kullanımına motive etmek gerektiği sonucuna ulaşmış ve öğrencilerin teknoloji kullanımına yönelik motivasyonlarının artırılması gerektiğini belirtmiştir. Pericelli (2008) tarafından yapılmış olan çalışmada birden çok uygulanan yöntemlerin sosyal bilgiler dersinde öğrenci motivasyonunu arttırdığını belirtmiştir. Elde edilen bu sonuçlara göre öğrenciyi derste aktif kılan etkinliklerin öğrencinin motivasyonunu olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

5.2.Öneriler

1. Etkinlikle öğrenme yönteminin Sosyal Bilgiler dersinde sadece öğrenci motivasyonuna olan etkisine değil farklı konular üzerine olan etkilerine de bakılabilir.

2. Sosyal bilgiler derslerinde farklı yöntemlerin öğrenci motivasyonu üzerindeki etkisini araştıran yeni çalışmalar yapılabilir.
3. Sosyal Bilgiler dersinde etkinlik uygulamalarına sıkça yer verilmeli, öğretmen ve öğrenciler etkinlikler hakkında bilinçlendirilmelidir.
4. Sosyal Bilgiler dersinde her kazanıma yönelik bir etkinlik havuzu oluşturulmalı ve öğretmenler etkinlik uygularken o havuzdan yararlanabilmelidir.
5. Etkinlik uygulamalarının farklı ders, konu ve sınıf düzeylerine olan etkilerine de bakılmalıdır.
6. Etkinlikle öğrenme yöntemi Sosyal Bilgiler dersinde kullanılan farklı yöntem ve tekniklerle de karşılaştırılmalıdır.
7. Eğitim veren kurumlarda etkinlikle öğrenme yöntemine uygun sınıf ve ortamlar düzenlenmelidir.
8. Akademisyenler ve öğretmenler kazanımlara yönelik etkinlikler hazırlayarak etkinlik dergilerine gönderip yayınlatabilir. Böylece etkinlikler yaygınlaştırılmış olur.

KAYNAKÇA

- Açıköz, K.Ü. (2009). Etkili Öğrenme ve Öğretme. İzmir: Kanyılmaz Matbaa.
- Akbaba, S. (2006). Eğitimde Motivasyon. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi* Sayı:13, Erzurum.
- Akinoğlu, O. , Tandoğan, R. Ö. , (2006) The Effects of Problem-Based Activated Learning in Science Education on Student's Academic Achievement, Attitude and Concept Learning, *Euroasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education*, 3(1), 71-78.
- Aktan, S., Tezci E. (2013). Matematik Motivasyon Ölçeği (MMÖ) Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. *International Journal of Social Science*, Volume 6 Issue 4, p. 57-77
- Ata, B. (2002). Tarih Derslerinde “Dokümanlarla Öğretim” Yaklaşımı, *Türk Yurdu*, C.22, S: 175, s.80-86.
- Aykaç, N. (2005). *Öğretme ve Öğrenme Sürecinde Aktif Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Naturel Yayınları.
- Azizoğlu, N., Çetin, G. (2009). 6 Ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri, Fen Dersine Yönelik Tutumları Ve Motivasyonları Arasındaki İlişki. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, Cilt 17, No:, s. 171-182
- Barlia, L., & Beth, M.E. (1999). High school students' motivation to engage in conceptual change learning in science. *Paper presented at the annual meeting of the National Association for Research in Science Teaching*, Boston, MA.
- Barr, R.D., Barth S.L. ve Shermis, S.S. (1977). Defining the Social Studies, *Bulletin*, 51. Washington: National Council for the Social Studies.
- Barr, R., Barth S.L. ve Shermis, S.S. (2013). *Sosyal Bilgilerin Doğası*. Dönmez, C. (çeviri editörü). Ankara: Pegem Akademi.
- Başdaş, E. (2007). İlköğretim Fen Eğitiminde, Basit Malzemelerle Yapılan Fen Aktivitelerinin Bilimsel Süreç Becerilerine, Akademik Başarıya ve Motivasyona Etkisi. *Yüksek Lisans Tezi*, Celal Bayar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü: Manisa
- Begum,S. , Khan, B., (2012). Transition from Lecture Based to Activity Based Teaching Through Whole School Improvement in Gilgit-Baltistan Pakistan, *International J. Soc. Sci. & Education*, Vol. 2 Issue 3, 378-392.

- Britner, S.L. & Pajares, F. (2001). Self-efficacy Beliefs, Motivation, Race, and Gender in Middle School Science. *Journal of Women and Minorities in Science and Engineering*, 7, 271-285.
- Brookhart, S.M., Durkin, D.T. (2003). Classroom Assessment, Student Motivation, and Achievement in High School Social Studies Classes. *Applied Measurement In Education*, 16(1), 27-54
- Broussard, S.C. Garrison, M.E.B (2004). The Relationship Between Classroom Motivation and Academic Achievement in Elementary-School-Aged Children. *Family and Consumer Sciences Research Journal* Number: 33, Louisiana.
- Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2004). *A Guide To Teaching Practice*, 5.Edition, Routledgefalmer, London And Newyork.
- Cooper, H. (1996). History 5-11. Bourdillon, H. (Editör). *Teaching History*, London: Routledge. s.76-86.
- Covington, M. V. & Dray, E. (2002). The Developmental Course of Achievement Motivation: A Need-Based Approach. Wigfield, A. & Eccles, J. S. (Ed.). *Development of Achievement Motivation*. California: Academic Press.
- Dede, Y. (2003). Arcs Motivasyon Modeli'nin Öğrencilerin Matematiğe Yönelik Motivasyonlarına Etkisi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (2), Sayı 14.
- Dede, Y. (2007). İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Matematiğe Yönelik Motivasyon Stratejileri ve Matematik Başarıları Arasındaki İlişki. XVI. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, Tokat.
- Dede, Y., Yaman, S. (2008). Fen Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, Cilt 2, Sayı 1, Sayfa: 19-37.
- Demir, R., Öztürk, N. ve Dökme, İ. (2012). İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Fen ve Teknoloji Dersine Yönelik Motivasyonlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Yıl 12, Sayı 23, Haziran 2012, 1 – 21.
- Demircioğlu, İ.H. (2005). Sosyal Bilgiler Öğretimi. Öztürk, C., ve Dilek, D. (Editörler). *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (1996). *Genel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Usem Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2002). *Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- Develi, M. H. ve Orbay, K. (2003). İlköğretimde Niçin ve Nasıl Bir Geometri Öğretimi. *Milli Eğitim Dergisi*. Sayı: 157.
- Dikbaş, Y. Kaf Hasırcı, Ö. (2008). Öğrenme Stratejileri Öğretiminin ve Ders İşlenişinde Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Tutumlarına Etkisi, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt: 9 Sayı: 2 (69-76), Kırşehir.
- Doğanay, A. (2005). Öğretim Stratejileri. Öztürk, C., ve Dilek, D. (Editörler). *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Doğru, M., Ünlü, S. (2012). Jigsaw IV Tekniği Kullanımının Fen Öğretiminde Öğrencilerin Motivasyon, Fen Kaygısı ve Akademik Başarılarına Etkisi. *Mediterranean Journal of Humanities*, II/2, s. 57-66.
- Driver, R. (1988). Theory into practice II: A constructivist approach to curriculum development. Fensham P. (Ed.), *Deveelopment and dilemmas in science education* (ss. 133-149). London: the Falmer Press.
- Duman, B. (2004). *Öğrenme-Öğretmen Kuramları ve Süreç Temelli Öğretim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Duman, B. (2007). Eğitimde Çağdaş Yaklaşımlar. Gürbüz, O. (Editör). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Engle, S.H., Ochoa, A. (1988). *Education for Democratic Citizenship: Decision Making in the Social Studies*. New York: Teacher College Press.
- Erden, M. (tarihsiz). *Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Ankara: Alkım Yayınevi.
- Erden, M., Akman, Y. (1997). *Eğitim Psikolojisi Gelişim-Öğrenme-Öğretme*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Eren Yavuz, K. (2005). *Yeniden Yapılanan Sınıflar İçin Aktif Öğrenme Yöntemleri*. Ankara: Ceceli Yayınları.
- Fidan, N. (2012). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Heafner, T. (2004). Using Technology to Motivate Students to Learn Social Studies. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 4(1), 42-53.
- Hynd, C., Holschuh J. & Nist, S. (2000). Learning complex scientific information: Motivation theory and its relation to student perceptions. *Reading&Writing Quarterly*, 16, 23-57.
- İlgar, Ş. (2004). Motivasyon Aktiviteleri ve Öğretmen, *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi* Sayı:2, İstanbul.

- İnel, D., Balım, A.G. (2011). Kavram Karikatürleri Destekli Probleme Dayalı Öğrenme Yönteminin İlköğretim 6.Sınıf Öğrencilerinin Fen Öğrenmeye Yönelik Motivasyonlarına Etkisi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4/1, s. 169-188.
- Johnson, D.W., Johnson, T. R., & Smith, K. A. (1991). *Active learning: Cooperation in the college classroom*. Edina, MN: Interaction Book Company.
- Kalem, S., Fer, S. (2003). Aktif Öğrenme Modeliyle Oluşturulan Öğrenme Ortamının Öğrenme, Öğretme ve İletişim Sürecine Etkisi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (Educational Sciences Theory & Practise)*, 3(2).
- Kamber, T. Acun, İ. Akar, C. (2011). İlköğretim Birinci Kademe Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Uygulanabilirliği, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 4/2 195-218, Uşak.
- Kanlı, E., Emir, S. (2009). Fen Ve Teknoloji Öğretiminde Probleme Dayalı Öğrenmenin Üstün Zekalı Ve Normal Öğrencilerin Motivasyon Düzeylerine Etkisi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18.
- Kılıç, G. B. (2001). Oluşturmacı Fen Öğretimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*. 1.7-22.
- Kırpık, C. (2009). Tarih ve Sosyal Bilgilerde Aktif Öğrenme, Aktekin S. vd. (Ed.), *Çok Kültürlü Bir Avrupa İçin Tarih ve Sosyal Bilgiler Eğitimi*, Ankara.
- Küpcü, A.R. (2008). *Etkinlik Temelli Öğretim Yaklaşımının Orantısız Akıl Yürütmeye Dayalı Problem Çözme Başarısına Etkisi*. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Lee, O., & Brophy, J. (1996). Motivational patterns observed in sixth-grade science classrooms. *Journal of Research in Science Teaching*, 33(3), 585–610.
- MEB, (2005a). *İlköğretim sosyal bilgiler dersi (4. – 5. Sınıflar) öğretim programı*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- MEB, (2005b). *Sosyal Bilgiler 6.-7. Sınıf Programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Napier, J.D., & Riley, J.P. (1985). Relationship between affective determinants and achievement in science for seventeen-year-olds. *Journal of Research in Science Teaching*, 22(4), 365–383.
- Newman, R. S. (2002). What Do I Need to Do to Succeed...When I Don't Understand What I'm Doing!?: Developmental Influences on Students' Adaptive Help Seeking. Wigfield, A. & Eccles, J. S. (Ed.). *Development of Achievement Motivation*. California: Academic Press.

- Noddings, N. (1990). Constructivism in Mathematics Education. Davis R. B., Maher, C. A. & Noddings, N. (Ed.), *Constructivist Views on the Teaching and Learning of Mathematics* (ss.7-18). USA: The National Council of Teachers of Mathematics, Inc.
- Nolen, S.B., & Haladyna, T.M. (1989). Psyching out the science teacher: students' motivation, perceived teacher goals and study strategies. *Paper presented at the annual meeting of the American Educational Research Association, San Francisco, CA.*
- Obot, I.M., Essien, E.E., Akpan, I.M. (2014). Teachers' Motivational Skills As A Strategy For Enhancing Effectiveness In Methods Of Teaching Social Studies Education Towards National Development In Nigeria. *British Journal of Education* Vol.2.No.1, pp.31-38, March 2014
- Olkun, S. ve Toluk, Z. (2003). *İlköğretimde Etkinlik Temelli Matematik Öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özden, Y. (2009). *Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Özevin Tokinan, B. Bilen, S. (2011). Yaratıcı Dans Etkinliklerinin Motivasyon, Öz güven, Özyeterlik ve Dans Performansı Üzerindeki Etkileri, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Sayı:40, Ankara.
- Paris, S. G., & Cunningham, A. E. (1996). Children becoming students. Berliner, D. C. & Calfee R. C. (Ed.), *Handbook of educational psychology* (pp. 117-147). New York: Simon & Schuster Macmillan.
- Pericelli, D. (2008). Social Studies And Motivating Factors: Views Of Fourth Grade Elementary Students. *A Master's Research Paper Presented to The Faculty of the College of Education Ohio University*
- Pintrich, P. R., Smith, D. A. F., Garcia, T. & Mckeachie, W. J. (1991). A Manual for the Use of the Motivated Strategies for Learning Questionnaire (MSLQ). *National Center for Research to Improve Postsecondary Teaching and Learning*. Ann Arbor: Michigan. ED 338 122.
- Prince, M. (2004). Does Active Learning Work? A Review of the Research, *Journal of Engineering Education*, 223-231.
- Ryan, R.M., Deci, E.L. (2000). Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions. *Contemporary Educational Psychology* 25, 54-67.
- Saban, A. (2000). *Öğrenme-Öğretme Süreci*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

- Safran, M. (2011). Sosyal Bilgiler Öğretimine Bakış. Tay, B. ve Öcal, A. (Editörler). *Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi
- Saritepeci, M., Çakır, H. (2014). Harmanlanmış Öğrenmenin Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Motivasyon ve Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 35, ss. 115-129.
- Smith, P. L. Ve Ragan, T. J. (1999). *Instructional Design*. New York John Wiley & Sons.
- Sönmez, V. (2005). *Hayat ve Sosyal Bilgiler Öğretimi Öğretmen Kılavuzu*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sözer, E. (1998). Sosyal Bilgiler Öğretiminde İlke, Strateji, Yöntem ve Teknikler, Can, G. (Ed.), *Sosyal Bilgiler Öğretimi*, Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 1064, Eskişehir.
- Tarman, B., Ergür, Ş., Eryıldız, F. (2012). Yenilenen Sosyal Bilgiler Programına Dair Bir Değerlendirme. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 11(1):103-135.
- Tekin, H. (1996). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Yargı Yayınları.
- Tertemiz, N. , Şahinkaya, N. , (2010). Proje ve Etkinlik Destekli Öğretimin Sınıf Öğretmeni Adaylarının Matematik Öğretimine Yönelik Yeterlik İnançlarına Etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi* Cilt:10 Sayı:1
- Tuan, H.L, Chin, C.C. & Shieh, S.H. (2005). *The development of a questionnaire to measure students' motivation towards science learning*. International Journal of Science Education, 27(6), 639-654.
- Tunçay, Mete (1998). Tarih Öğretiminin İyileştirilmesine Yönelik Düşünceler, Özbaran, S. (Editör). *Tarih Öğretimi ve Ders Kitapları*. İzmir: Dokuz Eylül Yayınları, s.55-57.
- Tural, H. (2005). *İlköğretim Matematik Öğretiminde Oyun ve Etkinliklerle Öğretimin Erişi ve Tutuma Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Uzun, N., Keleş, Ö. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Fen Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Düzeylerinin Değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* Cilt:9 Sayı:20 s.313-327.
- Yaman, S., Dede, Y. (2007). Öğrencilerin Fen ve Teknoloji ve Matematik Dersine Yönelik Motivasyon Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Sayı 52, ss: 615-638.

- Yaşar, Ş. (1998). Yapısalcı Kuram Ve Öğrenme-Öğretme Süreci. *VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi* Basılmış Bildiriler Kitabı, Konya: Selçuk Üniversitesi, 695-701.
- Yavuzer, H. (1997). *Çocuk Eğitimi El Kitabı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yenice, N., Saydam, G. ve Telli, S. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Fen Öğrenmeye Yönelik Motivasyonlarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)* Cilt 13, Sayı 2, Ağustos 2012, Sayfa 231-247.
- Yıldırım, M.C. (2012). Öğretmenlerin Yapılandırmacı Öğrenme Ortamını Yönetme Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* Cilt:11 Sayı:42 (79-92).
- Wolters, C.A. (1998). Contextual Differences In Student Motivation And Self-Regulated Learning In Mathematics, English, And Social Studies Classrooms. *Instructional Science* 26: 27-47.

EKLER

EK 1

MOTİVASYON ÖLÇEĞİ

Sevgili öğrenciler, bu araştırmanın amacı ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersine yönelik motivasyonlarını belirlemektir. Bu bağlamda Sosyal Bilgiler dersi “Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde uygulanan etkinlikle öğrenme yönteminin öğrenci motivasyonuna olan etkisini ölçme sürecinde sizlerin görüşlerine de yer verilmesi düşünülmektedir. Vereceğiniz samimi cevaplar için şimdiden teşekkür ederim.

Ahmet DURMAZ

Ad Soyad:

Cinsiyetiniz : 1) ( ) Erkek 2) ( ) Kız

Sınıf : 1) ( ) 6/C 2) ( ) 6/D

●Aşağıdaki maddelere katılma durumunuza göre **Kesinlikle Katılıyorum “1”**, **Katılıyorum “2”**, **Kısmen Katılıyorum “3”**, **Katılmıyorum “4”**, **Kesinlikle Katılmıyorum “5”** ifadelerinden yalnızca bir tanesini (X) ile işaretleyiniz.

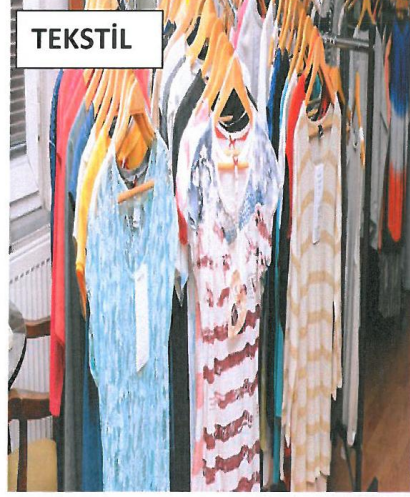
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
		1	2	3	4	5
1	Sosyal Bilgilerle ilgili son yenilikleri öğrenmeyi severim					
2	Grup etkinliği yaparken arkadaşlarımla çalışmak için beni seçmelerini isterim					
3	Sosyal Bilgiler dersinde gösterdiğim çabanın öğretmenim tarafından takdir edilmesini isterim.					
4	Yüksek not aldığımda öğretmenimin bunu sınıfta ilan etmesini isterim					
5	Okulda öğretilmeyen Sosyal Bilgiler konularıyla da ilgilenirim					
6	Öğretmenimizin söylediği önemli bilgileri kaçırmamak için çok çaba sarf ederim					
7	Sosyal Bilgiler dersi sınavlarında en yüksek notu almak isterim					
8	Öğretmenin sınıfta anlattığı bilgilerden daha fazlasını araştırmak isterim					
9	Sosyal Bilgilerle ilgili kitap ve ders notlarımı sınıf arkadaşlarıma ödünç vermek istemem					

10	Öğretmenimin konuyu öğretirken detaylı açıklama yapmasını isterim					
11	Sınıfta çözdüğümüz problem veya etkinlikleri ilk bitiren kişi olmak isterim					
12	Öğretmenimin verdiği ev ödevlerinin yapılıp yapılmadığını kontrol etmesini isterim					
13	Sosyal Bilgiler derslerinde sınıf arkadaşlarıma yardımcı olmaktan hoşlanırım					
14	Sosyal Bilgiler derslerinde arkadaşlarımla grup çalışmaları yapmayı severim					
15	Sınıf tartışmalarında en iyi fikri ortaya atmak isterim					
16	Sosyal Bilgiler derslerinde öğretmenimin gözüne girmek için çok çalışırım					
17	Sosyal Bilgiler ödevlerimi en iyi şekilde yapmaya çalışırım					
18	Küçük gruplarda çalışmayı severim					
19	Grup çalışmalarında, diğer arkadaşlarımla fikirlerimi önemsemem					
20	Sosyal Bilgiler sorularının cevaplarını araştırmaktan hoşlanırım					
21	Yeni Sosyal Bilgiler konuları hakkında bilgi edinmek isterim					
22	Ev ödevlerini daha çok bilgi öğrenmeme yardımcı olduğu için severim					

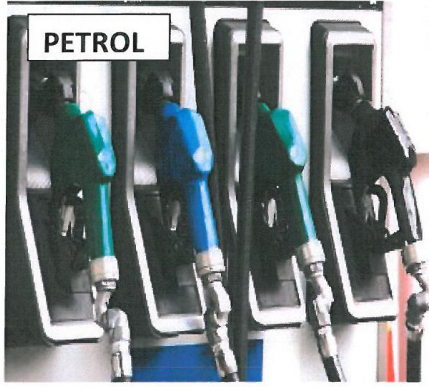
KARA TAŞITLARI VE PARÇALARI

TEKSTİL

PETROL

DOĞALGAZ

MAKİNE VE PARÇALARI

ECZACILIK VE TIBBİ ÜRÜNLER

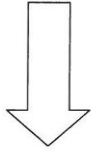

- **İthalat** ya da **dışalım**, yurtdışında üretilmiş malların, ülkedeki alıcılar tarafından satın alınmasıdır.
- **İhracat** bir malın yabancı ülkelere döviz karşılığı yapılan satışıdır.

Bu bilgilere göre yukarıda yer alan resimlerden hangileri ithalat veya ihracat ürünler olabilir? Resimleri işaretli olan yerlerden keserek tabloda uygun yerlere yapıştırınız.

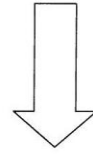

İTHALAT

A large empty rectangular box with a dotted border, intended for notes related to imports.

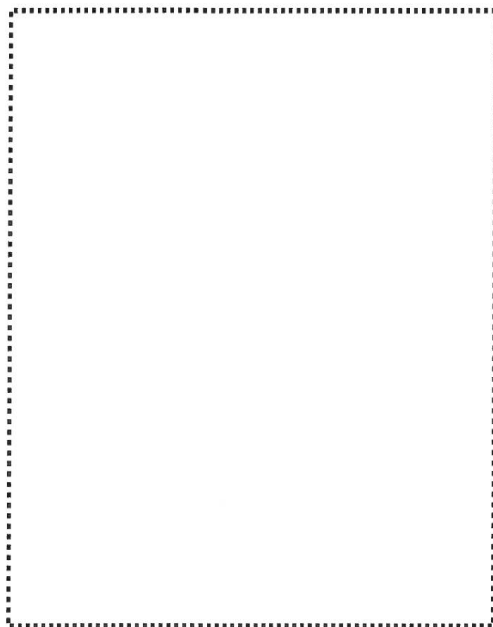
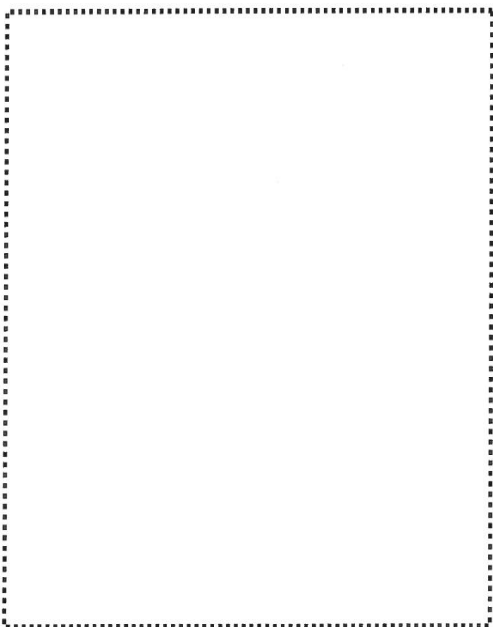
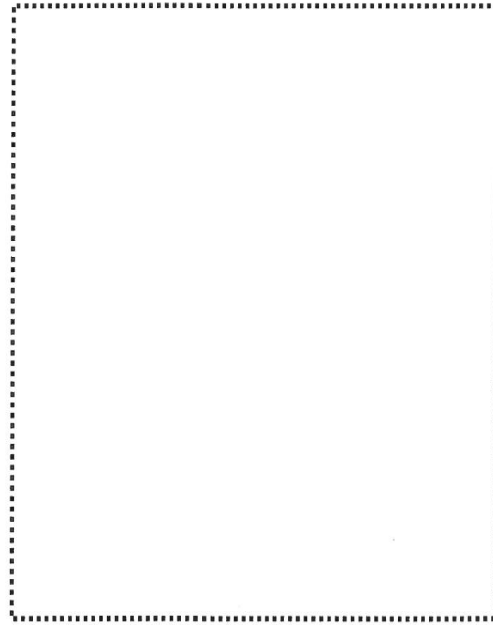
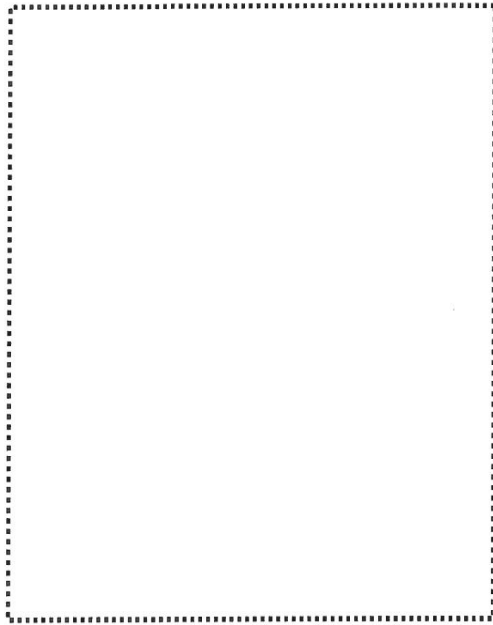
İHRACAT

A large empty rectangular box with a dotted border, intended for notes related to exports.

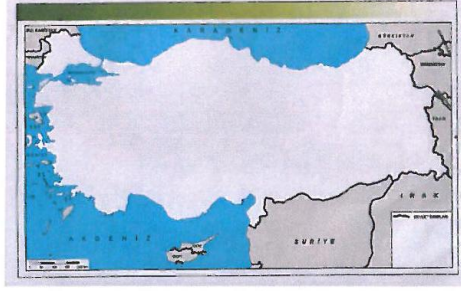
A large empty rectangular box with a dotted border, intended for notes related to imports.

A large empty rectangular box with a dotted border, intended for notes related to exports.

İHRACATTAN İTHALATA EKONOMİMİZ

Yukarıdaki şekilden ne anlıyorsunuz? Açıklayınız.

Yukarıdaki şekilden ne anlıyorsunuz? Açıklayınız.

Türkiye'de İhracatın Sektörel Dağılımı (milyon\$) 1963 % pay		Türkiye'de İhracatın Sektörel Dağılımı (milyon\$) 2004 % pay		
Tarım ve hayvan ürünleri	77	Tarım	2.500	4
Sanayi malları	20	Madencilik	650	1
Madenler	3	İmalat sanayi	60.000	95
		Diğer	400	0,5

Yukarıda 1963 ile 2004 yıllarının ihracat oranları verilmiştir. Türkiye bu sürede nasıl bir değişim geçirmiştir? Yorumlayınız.

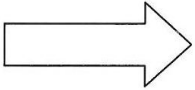
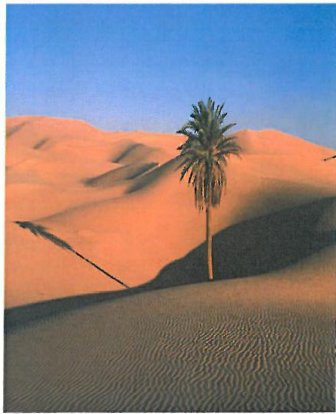
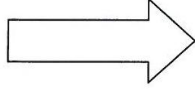
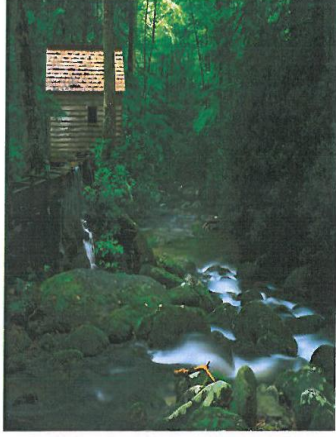
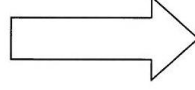
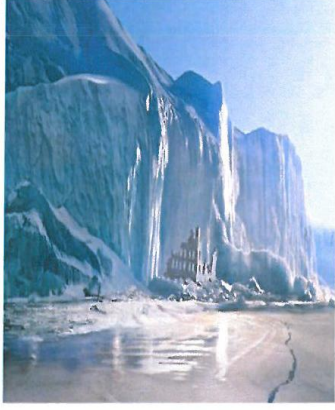
ÜLKEMİZ VE DÜNYA

İhracat İthalat Etkinliği

DOĞRU olanlara "D" YANLIŞ olanlara da "Y" koyunuz	D	Y
Mal ve hizmetlerin ülke içinde alınıp satılmasına iç ticaret adı verilir.		
Gelişmiş ülkelerde genellikle dış ticaret fazlası vardır.		
Türkiye, daha önce ithal ettiği birçok ürünü ihraç eder duruma gelmiştir.		
Bir ülke hammadde alıp işlenmiş ürün satıyorsa gelişmemiş ülkedir		
Yıllara göre ihracat yaptığımız ülkelere ve ihracat ettiğimiz malların miktarında değişiklikler olmaktadır		
Türkiye'nin en çok ticaret yaptığı dış ülke Almanya'dır		
Komşularımızdan Ermenistan ile ilişkilerimiz pek gelişmemiştir.		
Cumhuriyetin ilk dönemlerinden günümüze ihracatımız azalma göstermiştir		
Türkiye'nin dış ticaretinde ithalatın payı ihracattan fazladır		

EK 5

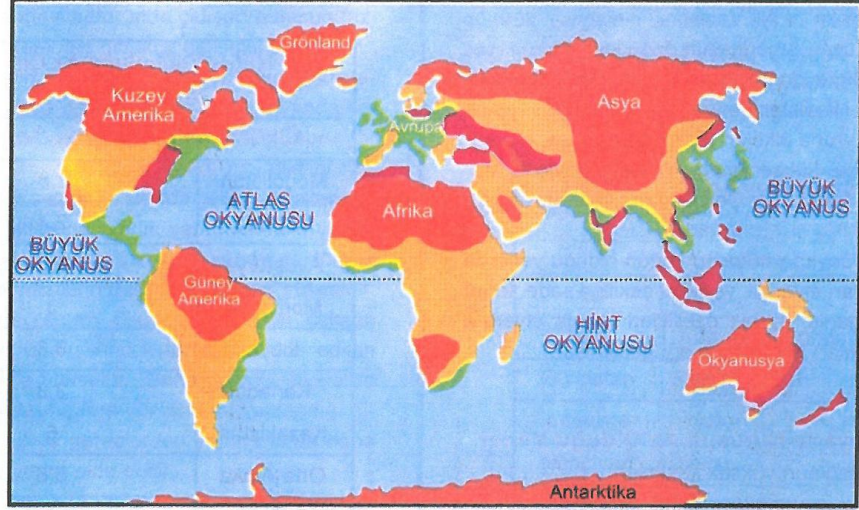

Yukarıda yer alan resimlerde yaşamak ister miydiniz? Sebepleriyle birlikte yandaki kutucuklara yazınız.

ÜLKEMİZ ve DÜNYA

Nüfus Yoğunluğu Etkinliği

Aşağıdaki haritayı inceleyerek sorulara uygun cevaplar yazınız

km²'ye 100
kişiden fazla

km²'ye
50-100 kişi

km²'ye
20-50 kişi

km²'ye
20 kişiden az

Nüfusu kalabalık olan dört ülke yazınız

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)

Nüfusu seyrek olan dört ülke yazınız

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)

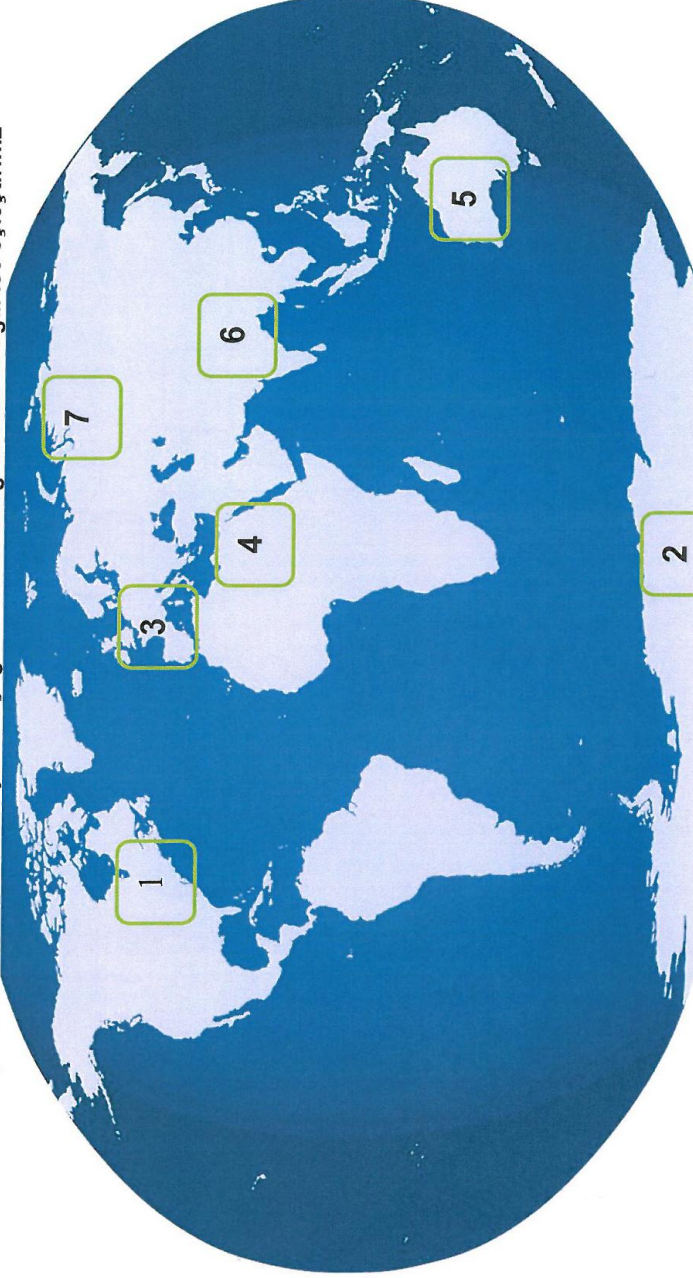
Bir yerde nüfusun yoğun olma sebepleri neler olabilir yazınız?

Bir yerde nüfusun seyrek olma sebepleri neler olabilir yazınız?

ÜLKEMİZ VE DÜNYA

Nüfus Eşleştirme Etkinliği

Dünya üzerinde işaretli olan yerler aşağıda verilen hangi özellik ile ilgili ise eşleştiriniz

Sık nüfuslu bir yerdir. Sanayisi gelişmiş Atlas okyanusu sayesinde iklimi elverişli bir yerdir.

Seyrek nüfuslu bir yerdir. Soğuk olduğu için sadece gözlem evleri yer almaktadır.

Sık nüfuslu bir yerdir. Sanayi ulaşım ticaret gelişmiştir. Batısında okyanus yer almaktadır.

Sık nüfuslu bir yerdir. Nehrin hayat verdiği önemli bir yerdir.

Seyrek nüfuslu bir yerdir. Kurak ve çok sıcak bir yerdir. Kıtanın büyük kısmı çöldür.

Sık nüfuslu bir yerdir. Verimli topraklar olması ve muson iklimi etkili olmuştur.

Seyrek nüfuslu bir yerdir. İklimin soğuk olması ve toprakların yer yer buzla kaplı olması etkilidir.

EK 8

Aşağıda yer alan resimlerde neler görüyorsunuz? Bu resimlerde neler olmuş olabilir? Eğer siz bu resimlerde yer alan herhangi bir yerde olsaydınız neler hissederdiniz ve neler yapardınız aşağıdaki kutucuğa yazınız?

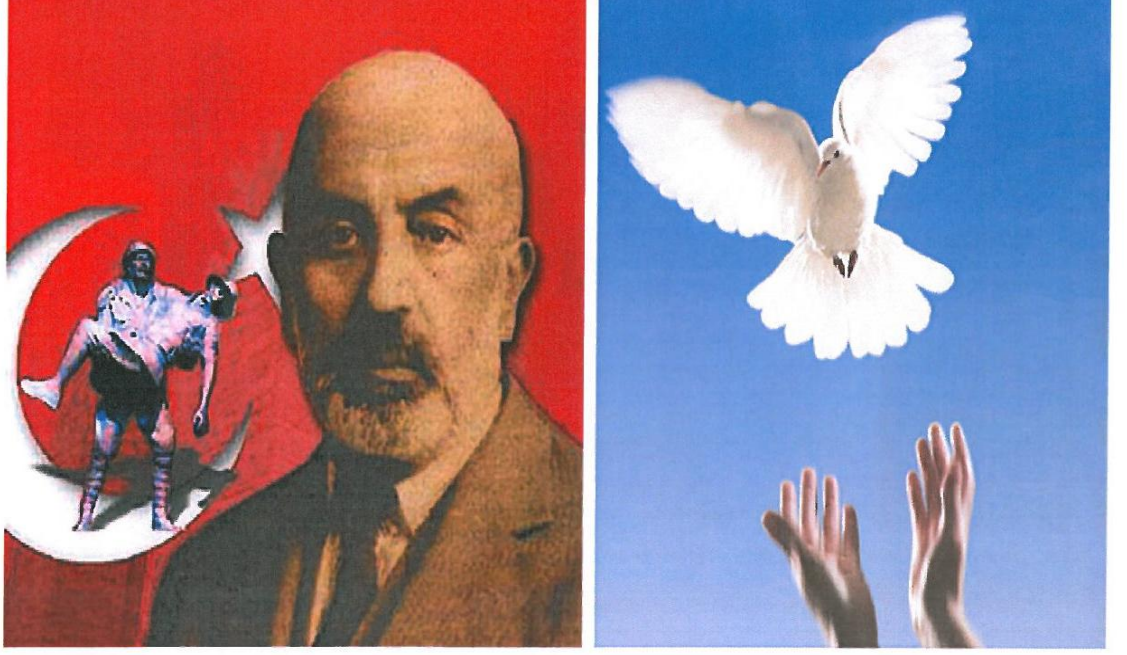
EK 9

Aşağıda yer alan resimlerde neler görüyorsunuz? Bu resimlerde neler anlatılmaya çalışılmış olabilir? Resimler için bazı kavramlar yazacak olsanız bunlar neler olurdu? Aşağıda yer alan boşluğa yazınız.

A large empty rectangular box with a dashed border, intended for writing answers to the questions above.

Aşağıda yer alan resimlerde neler görüyorsunuz? Bu resimlerde neler anlatılmaya çalışılmış olabilir? Resimler için bazı kavramlar yazacak olsanız bunlar neler olurdu? Aşağıda yer alan boşluğa yazınız.

A large, empty rectangular box with a dotted border, intended for writing answers to the questions above.

Aşağıda yer alan resimlerde neler görüyorsunuz? Bu resimlerde neler anlatılmaya çalışılmış olabilir? Resimler için bazı kavramlar yazacak olsanız bunlar neler olurdu? Aşağıda yer alan boşluğa yazınız.

A large, empty rectangular box with a dotted border, intended for students to write their answers to the questions above.

EK10

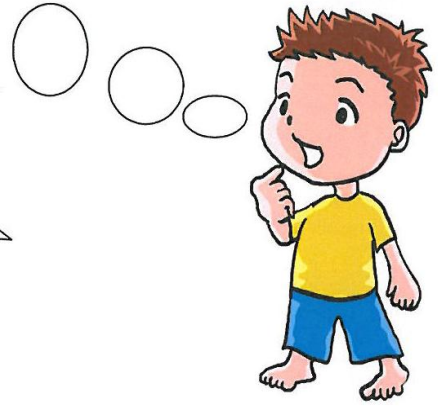
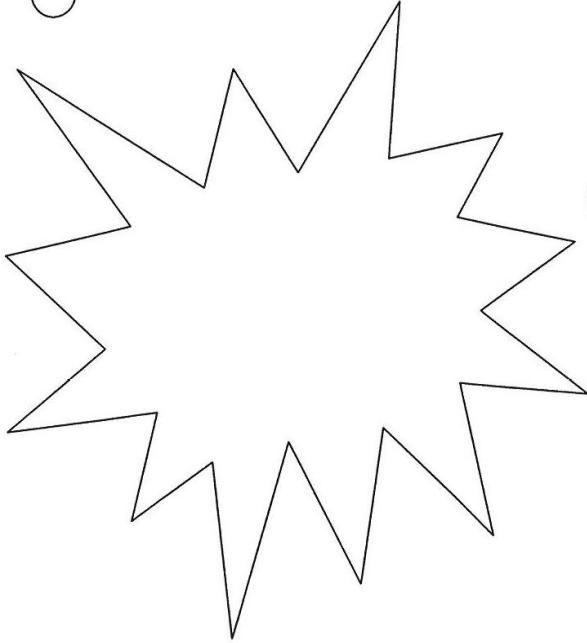
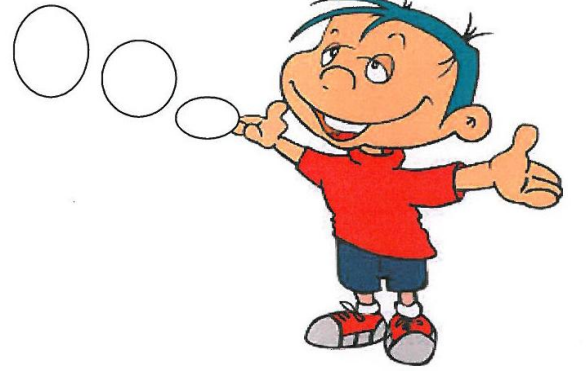
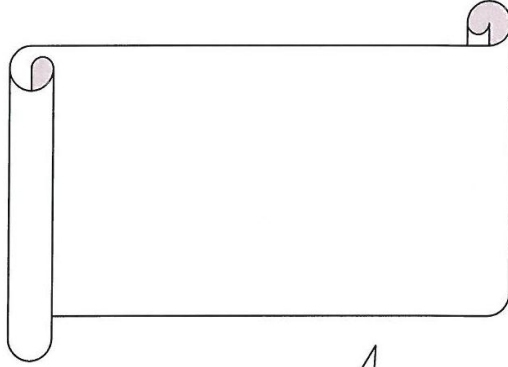
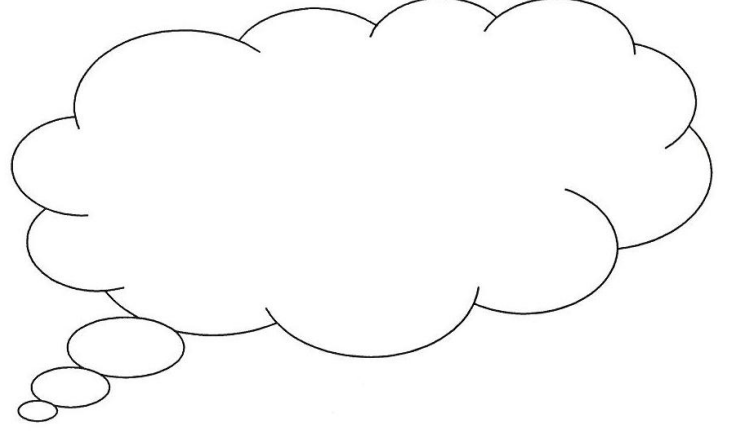

Yukarıda yer alan resimlerle ilgili düşünceleriniz nelerdir? Bu resimler hangi faaliyetlerden alınmış olabilir? Bunlara benzer faaliyetleri olan kuruluşlar biliyor musunuz? Kısaca yazınız.

Empty dotted box for writing the answer.

EK 11

Aşağıda yer alan kişilere bağımsızlık, barış ve yardımseverlik kavramları ile ilgili birer slogan yazmaları için yardımcı olur musun?

ÜLKEMİZ VE DÜNYA

Kavram Etkinliği

Aşağıda verilen cümlelerin anlamlarını kutulara yazınız

Bir ülkeye giren veya bir ülkeden çıkan mallardan vergi alınması işlemiyle denetim ve gözetiminin yapıldığı yer.	
Sınırları belirli bir alanda yaşayan insan sayısı	
Kazanç sağlamak amacıyla her türlü mal ve hizmetin alım-satım faaliyeti	
Yurdumuzda üretilen malların ve ürünlerin ihtiyacı olan başka ülkelere satılması	
Üzerinde yerleşik hayat olmayan kıta	
Bir ülkenin başka ülkelerden mal alma faaliyeti	
Doğadan kaynaklanan bir olayın, insanlar ve canlılar üzerinde zarar verecek biçimde oluşturduğu güçlü etkiler	
Düzenlenen uluslararası en kapsamlı spor etkinliği	
Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı	
Kazakistan'da bulunan ünlü uzay araştırma merkezi	
Kazakistan'daki Türkiye-Kazakistan Ortak Üniversitesi	
Uluslar arası Üniversite Oyunları	
II. Dünya Savaşı'ndan sonra dünyada barış ve güvenliği sağlamak için kurulan örgüt	
Türk edebiyatının önemli eserlerinden Manas Destanı'nın ait olduğu Türk Cumhuriyeti	
Bir topluluğu oluşturan bireylerin bir konuda, duygu, düşünce ve karşılıklı çıkar birliği içinde olmaları	

Baykonur	Nüfus	Antartika	Doğal Afet	Dayanışma
TİKA	Ahmet Yesevi	Kırgızistan	Birleşmiş Milletler	Üniversiade
İhracat	Gümrük	İthalat	Olimpiyat	Ticaret

Ülkemiz ve Dünya - Boşluk Doldurma Etkinliği

Aşağıdaki cümlelerdeki boşluklara yandaki uygun kelimelerden yerleştiriniz

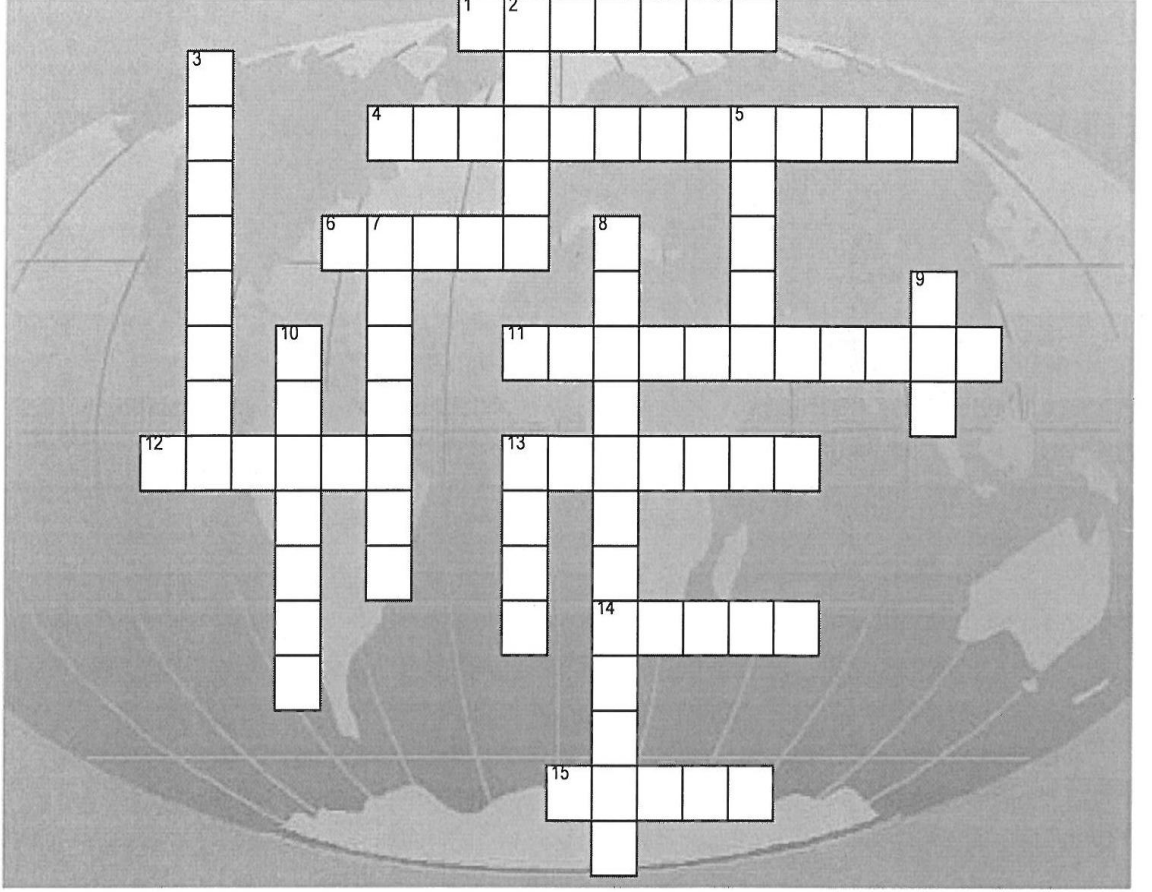
Taşeli	Sınırları belirli bir alan içinde yaşayan insan sayısına..... denir
İthalat	Su kaynaklarının olduğu yerde nüfus yoğun olur. Buna en güzel örneklerden birisi de ..... nehridir
TİKA	..... platosunda topraklar kireçli olduğu için nüfus yoğunluğu azdır
Ahmet Yesevi	..... çevresinde topraklar kurak olduğu için nüfus azdır
Sadabat Paktı	Gelişmiş ülkelerde ..... sektörü gelişmiştir
Nüfus	Gelişmekte geri kalan ülkelerde ..... sektöründe çalışan çoktur
Tuz Gölü	Bir ülkenin başka ülkelere mal satmasına ..... denir
Özbekistan	Bir ülkenin başka ülkelere mal almasına..... denir
Cemiyeti Akvam	Türk dilinin konuşulduğu yerler, komşu ülkeler ve gelişmekte olan ülkelerle işbirliği için ..... Başbakanlığa bağlı olarak kurulmuştur
Nil	Dünya barışına katkıda bulunmak amacı ile 1932 de Türkiye ..... üye olmuştur
İhracat	Kazakistan ile Türkiye arasında işbirliğini gösteren ve kültürler arası köprü vazifesini gören üniversite.....
Hizmet	Almanya ve İtalya'nın saldırgan tutumları karşısında Türkiye doğu komşuları ile dostluk ve barış amacı ile ..... imzalamıştır
Tarım	Başkenti Taşkent olan ve dünya pamuk üretiminde söz sahibi olan kardeş devlet..... dır
	Bakü Ceyhan Tiflis Boru hattının yapıldığı, ve ülkemize en yakın olan Türk Cumhuriyeti..... Dir
	..... ülkelerde nüfus artış hızı düşüktür
	Amazon ormanları gibi sık ormanlık alanlarda nüfus yoğunluğu .....tır
	Muson ikliminin görüldüğü ve tarım imkanlarının iyi olduğu Hindistan gibi yerlerde nüfus yoğunluğu .....tur
	Tarım imkanı ve sanayisi sayesinde nüfusu yoğun olan şehrimiz.....
	Madencilğin ve buna bağlı sanayinin olması ile nüfusu yoğun olan yer.....

Erkan İsanmaz
Sosyal Bilgiler Öğretmeni

Zonguldak	Çok	Azerbaycan	Az	Adana	Gelişmiş
-----------	-----	------------	----	-------	----------

ÜLKEMİZ ve DÜNYA

Bulmaca Etkinliği

Karşı

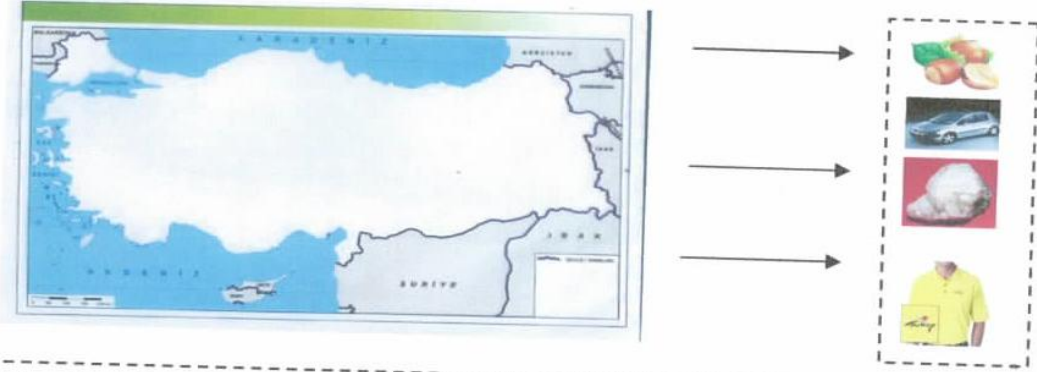
1. Dış Alım Veya Başka Ülkelerden Mal Alma İşlemi
4. Türk Dünyasında Çok Bilinen Bir Mizah Ustası
6. Dünyadaki Nüfus Dağılışını Etkileyen Unsurlardan Birisi
11. Başkenti Bişkek Olan Ve Manas Destanı İle Ünlü Türk Devleti
12. En Çok İthal Ettiğimiz Ürünlerden Birisi
13. En Çok İhracat Ve İthalat Yaptığımız Ülke
14. En Önemli İhracat Limanlarımızdan Birisi
15. Özbekistan' Da Gelişen Bir Tarım Faaliyeti

Aşağı

2. Gelişmemiş Ülkelerde İnsanlar En Çok Çalıştığı Sektör
3. Batıya Açılan Gümrük Kapımız
5. Sınırları Belli Bir Alanda Yasayan İnsan Sayısı
7. Doğal Afetlerde Yardım Eden Bir Kuruluşumuz
8. Halı Ve Kilimleri İle Ünlü, Başkenti Aşkabat Olan Türk Devleti
9. Sadece Doğu Karadeniz'de Yetiştirebildiğimiz Bir Tarım Ürünü
10. Dış Satım Veya Dışarıya Mal Satma İşlemi
13. Dünyada En Çok İnsanın Yasadığı Kıta

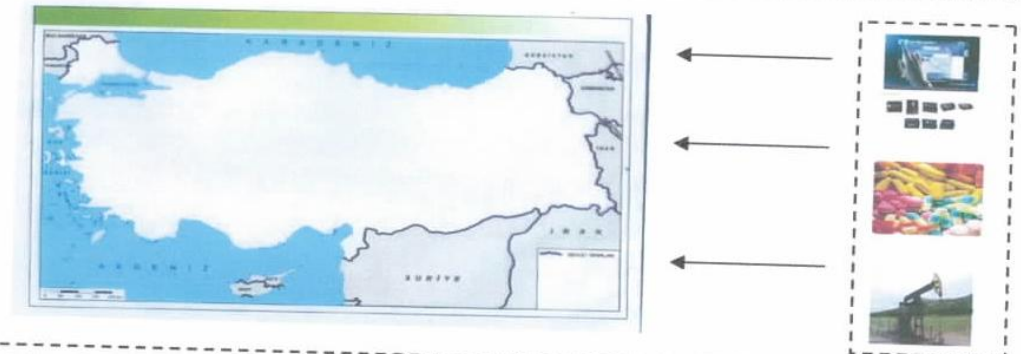

EK 15

Yukarıdaki şekilden ne anlıyorsunuz? Açıklayınız.

İhracat yapıyoruz. Dışarıya mal satıyoruz.

Yukarıdaki şekilden ne anlıyorsunuz? Açıklayınız.

İthalat yapıyoruz. Dışarıdan mal alıyoruz.

Türkiye'de İhracatın Sektörel Dağılımı (milyon\$) 1963 % pay		Türkiye'de İhracatın Sektörel Dağılımı (milyon\$) 2004 % pay	
Tarım ve hayvan ürünleri	77	Tarım	4
Sanayi malları	20	Madencilik	1
Madenler	3	İmalat sanayi	95
		Diğer	0,5

Yukarıda 1963 ile 2004 yıllarının ihracat oranları verilmiştir. Türkiye bu sürede nasıl bir değişim geçirmiştir? Yorumlayınız.

İhracatımızda azalma olmuştur. Bazılarında ise artma olmuştur.

Taşeli	Sınırları belirli bir alan içinde yaşayan insan sayısına... <i>Nüfus</i> ..... denir				
İthalat	Su kaynaklarının olduğu yerde nüfus yoğun olur. Buna en güzel örneklerden birisi de ... <i>Nil</i> ..... nehridir				
TİKA	<i>Taşeli Gölü</i> ..... platosunda topraklar kireçli olduğu için nüfus yoğunluğu azdır				
Ahmet Yesevi	<i>Tuz gölü</i> ..... çevresinde topraklar kurak olduğu için nüfus azdır				
Sadabat Paktı	Gelişmiş ülkelerde ... <i>Hizmet</i> ..... sektörü gelişmiştir				
Nüfus	Gelişmekte geri kalan ülkelerde ... <i>Tarım</i> ..... sektöründe çalışan çoktur				
Tuz Gölü	Bir ülkenin başka ülkelere mal satmasına ... <i>İhracat</i> ..... denir				
Özbekistan	Bir ülkenin başka ülkelere mal almasına ... <i>İthalat</i> ..... denir				
Cemiyeti Akvam	Türk dilinin konuşulduğu yerler, komşu ülkeler ve gelişmekte olan ülkelerle işbirliği için ... <i>TİKA</i> ..... Başbakanlığa bağlı olarak kurulmuştur				
Nil	Dünya barışına katkıda bulunmak amacı ile 1932 de Türkiye <i>Cemiyeti Akvam</i> ..... üye olmuştur				
İhracat	Kazakistan ile Türkiye arasında işbirliğini gösteren ve kültürler arası köprü vazifesini gören üniversite ... <i>Ahmet Yesevi</i>				
Hizmet	Almanya ve İtalya'nın saldırgan tutumları karşısında Türkiye doğu komşuları ile dostluk ve barış amacı ile ... <i>Sadabat Paktı</i> ..... imzalamıştır				
Tarım	Başkenti Taşkent olan ve dünya pamuk üretiminde söz sahibi olan kardeş devlet ... <i>Özbekistan</i> ..... dir				
	Bakü Ceyhan Tiflis Boru hattının yapıldığı, ve ülkemize en yakın olan Türk Cumhuriyeti ... <i>Azerbaycan</i> ..... Dir				
	... <i>Gelişmiş</i> ..... ülkelerde nüfus artış hızı düşüktür				
	Amazon ormanları gibi sık ormanlık alanlarda nüfus yoğunluğu ... <i>Az</i> ..... tir				
	Muson ikliminin görüldüğü ve tarım imkanlarının iyi olduğu Hindistan gibi yerlerde nüfus yoğunluğu ... <i>Çok</i> ..... tur				
	Tarım imkanı ve sanayisi sayesinde nüfusu yoğun olan şehrimiz ... <i>Adana</i>				
	Madencilğin ve buna bağlı sanayinin olması ile nüfusu yoğun olan yer ... <i>Zonguldak</i>				
Zonguldak	Çok	Azerbaycan	Az	Adana	Gelişmiş

Aşağıda verilen cümlelerin anlamlarını kutulara yazınız

Bir ülkeye giren veya bir ülkeden çıkan mallardan vergi alınması işlemiyle denetim ve gözetiminin yapıldığı yer.	Gümrük
Sınırları belirli bir alanda yaşayan insan sayısı	Nüfus
Kazanç sağlamak amacıyla her türlü mal ve hizmetin alım-satım faaliyeti	Ticaret
Yurdumuzda üretilen malların ve ürünlerin ihtiyacı olan başka ülkelere satılması	İhracat
Üzerinde yerleşik hayat olmayan kıta	Antartika
Bir ülkenin başka ülkelerden mal alma faaliyeti	İthalat
Doğadan kaynaklanan bir olayın, insanlar ve canlılar üzerinde zarar verecek biçimde oluşturduğu güçlü etkiler	Doğal Afet
Düzenlenen uluslararası en kapsamlı spor etkinliği	Üniversiade
Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı	TİKA
Kazakistan'da bulunan ünlü uzay araştırma merkezi	Baykonur
Kazakistan'daki Türkiye-Kazakistan Ortak Üniversitesi	Ahmet Yesevi
Uluslar arası Üniversite Oyunları	Olimpiyat
II. Dünya Savaşı'ndan sonra dünyada barış ve güvenliği sağlamak için kurulan örgüt	Birleşmiş Milletler
Türk edebiyatının önemli eserlerinden Manas Destanı'nın ait olduğu Türk Cumhuriyeti	Kırgızistan
Bir topluluğu oluşturan bireylerin bir konuda, duygu, düşünce ve karşılıklı çıkar birliği içinde olmaları	Dayanışma

~~Baykonur~~	~~Nüfus~~	~~Antartika~~	~~Doğal Afet~~	~~Dayanışma~~
~~TİKA~~	Ahmet Yesevi	~~Kırgızistan~~	~~Birleşmiş Milletler~~	~~Üniversiade~~
~~İhracat~~	Gümrük	~~İthalat~~	~~Olimpiyat~~	~~Ticaret~~

NÜFUS YOĞUNLUĞU FAZLA	NÜFUS YOĞUNLUĞU AZ
Düzlük	Yükselik
Verimli topraklar	Çöl
İş imkanı	Çok soğuk
ulaşım kolay	ulaşım zor
uygun iklim	Çok sıcak
saygı bitki örtüsü	yoğun bitki örtüsü
ticaret	tarım dışındaki topraklar
Sanayi	kuruksız
su alanlarına yakın	dağlık alanlar
yer altı kaynakları bol	yer üstü kaynakları az
canlı turizm	azur yağış
sağlık imkanlarının uygun olması	

Nüfusu kalabalık olan dört ülke yazınız

- 1) Çin
- 2) Hindistan
- 3) Mısır
- 4) ABD

Nüfusu seyrek olan dört ülke yazınız

- 1) Grönland
- 2) Avustralya
- 3) Büyük Sahra Gölü
- 4) Antartika

Bir yerde nüfusun yoğun olma sebepleri nelerdir?

Yeryüzü şekilleri, iklim şartları, ekonomik faaliyetler, su kaynakları, coğrafi konum...

Bir yerde nüfusun seyrek olma sebepleri nelerdir?

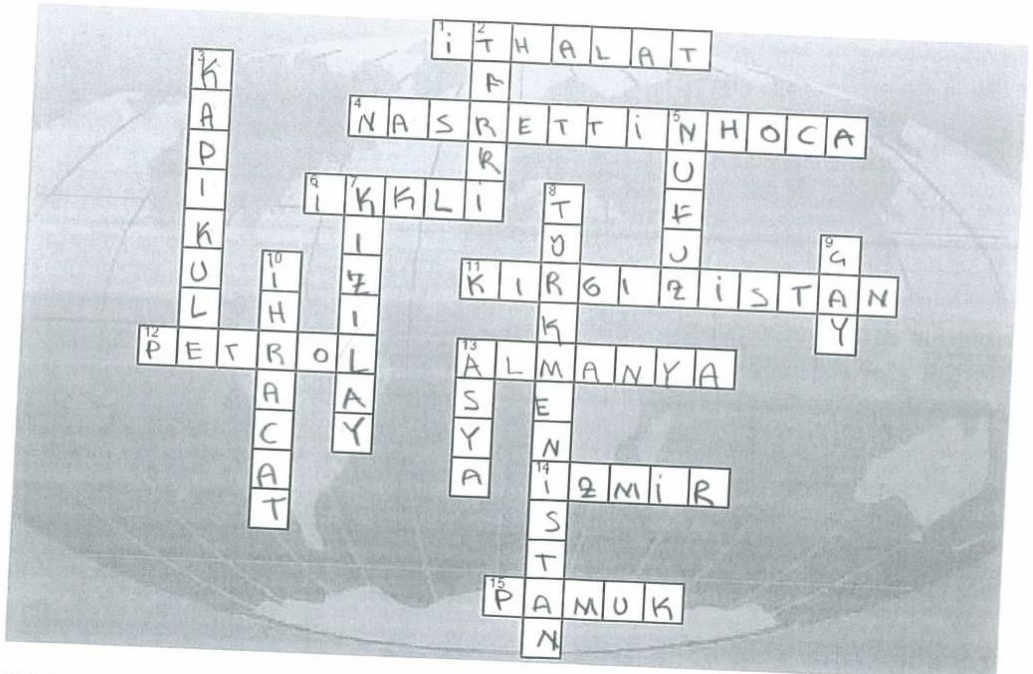
İklim şartları (bir yerde aşırı sıcak ve soğuk hava durumu), ulaşım, ekonomik faaliyetlerin olmaması, su kaynaklarının olmaması ya da az olması.

Aşağıdaki ürünleri uygun şekilde bidonlara yerleştiriniz.

Resimlerde gördüğüm yerlerde
 olsam önce ailemi kurtarırdım
 çok kötü hissederdim üzgün
 hissederdim. Eğer çığ olursa
 oralarda çok ağaç dikerdim
 ve çok üzgün hissederdim.
 Resimlerde sel felaketi, çığ,
 deprem ve yangın gibi doğal
 afetler olur. Bu durumlarda
 insanlar birbirine yardım
 etmeli

Bulmaca

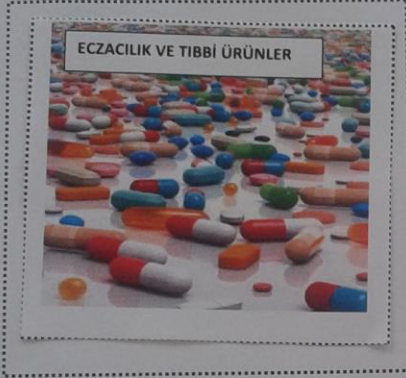
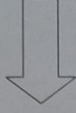

Biz bu yerde yaşamak isteriz. Çünkü bol bol ağaç var, Yağmur yağdığı için zuda var belebek, buş gibi hayvanlar yasar.

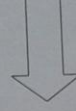
İnsanlık için özgür vatan
özgür millet ve özgür hayat

İTHALAT

İHRACAT

T.C.
NEVŞEHİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 49405861/44/552485
Konu: Anket Uygulama İzni.

10/04/2013

NEVŞEHİR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Personel Daire Başkanlığına)

İlgi : 09.04.2013 tarih ve 49405861/44/528447 sayılı onayı.

Üniversiteniz; Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim dalı Araştırma Görevlisi Ahmet DURMAZ'ın 2012-2013 eğitim öğretim yılında "Motivasyon Ölçeği " konulu anketi, İlimiz Merkez 75.Yıl Ortaokulunda yapması ile ilgili onay ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve anket sonuçlarının ayrı ayrı CD ortamında Müdürlüğümüze gönderilmesini arz ederim.

Abdulgafur BÜYÜKFIRAT
Millî Eğitim Müdürü

EK : Onay 1 Adet

Güvenli Elektronik İmza

11 Nis 2013

Mükremin ÖLMEZ
Memur

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 0449-ed14-3321-9b28-a9f2 kodu ile yapılabilir.

İl Millî Eğitim Müdürlüğü/ Yeni Kayseri Cad. Hükümet Konağı 2. Kat Nevşehir
Ayrıntılı bilgi için: Fazıl PARLAK Müd.Yrd.:136, Salih KARATÜRK Şube Müd.:126, Hizmetleri Eğitim Birimi:166
Elektronik Ağ: www.nevschir.meb.gov.tr Tel : (0 384) 2137933
e-posta: hizmetci50@meb.gov.tr Faks : (0 384) 2132068

ÖZGEÇMİŞ

Ahmet DURMAZ 30. 07. 1988 tarihinde Nevşehir-Hacıbektaş'ta doğmuştur. İlk ve orta öğrenimini Nevşehir-Acıgöl-İnallı Kasabasında tamamlamış, 2006 yılında Nevşehir 2000 Evler Yabancı Dil Ağırlıklı Liseden mezun olmuştur. 2007 yılında Erciyes Üniversitesi'nde lisans öğrenimine başlamış ve 2011 yılında İlköğretim Bölümü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği lisans programından mezun olmuştur. 2012 yılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Bölümü Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bilim dalı yüksek lisans eğitimine başlamıştır. 2013 yılı Ocak ayında Nevşehir Hacıbektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sosyal Bilgiler Eğitiminde Araştırma Görevlisi olarak göreve başlamıştır. Halen aynı yerde göreve devam etmektedir.

Yayınlar:

Bilimsel Makaleler

- Durmaz, A. (2012). Hatay'ın Anavatana Katılma Serüveni. *Araştırma Temelli Etkinlik Dergisi (ATED)*, Sayı: 2, Cilt: 2, s: 64-76.

Bilimsel Bildiriler ve Bildiri Özetleri

- Sidekli, S., Durmaz, A., Karancı, S. (2013). *Etkinliklerle Sosyal Bilgiler ve Hayat Bilgisi Öğretimi Üzerine Öğrenci Görüşleri*. VI. Ulusal Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi, Trabzon.
- Durmaz, A., Sidekli, S. (2013). *Sosyal Bilgiler Eğitiminde Örnek Bir Modül Olarak Şiir ve Müzik*. IV. Ulusal İlköğretim Bölümleri Öğrenci Kongresi, Nevşehir.
- Durmaz, A., Kiriş, A. (2014). *Sosyal Bilgiler Eğitiminde Etkinlik Uygulamalarının Öğrenci Motivasyonuna Etkisi*. I. Avrasya Eğitim Araştırmaları Kongresi, İstanbul.

Kitap ve Kitap Bölümleri

- Durmaz, A. (2013). Aşiret Mektepleri. Girgin, M. (Editör). *Okul Dünyası*. Ankara: Vize Yayıncılık, s: 139-141.

Bilimsel Toplantı ve Seminerler

- IV. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Çalıştayı. Nevşehir, 2012
- IV. Ulusal İlköğretim Bölümleri Öğrenci Kongresi. İlköğretimde Gelişim/Değişim ve Yeni Yaklaşımlar. Nevşehir, 2013
- Kültür Seminerleri. Kültür Seminerleri-I. Ankara, 2014